

30. ROČNÍK

TERCHOVÁ

Myšlienka na tento čas

ZA DVADSAŤ ROKOV BUDEŠ VIAC SKLAMANÝ

Z VECÍ, KTORÉ SI NEUROBIL,

NEŽ Z TÝCH, KTORÉ SI UROBIL

Mark Twain

FOTOARCHÍV MKS Terchová

VYDANÉ S FINANČNOU PODPOROU PRVEJ STAVEBNEJ SPORITELNE, a.s.

30. ročník vydávania novín Terchová

Je to neuveriteľné, ako ten čas beží. Naše noviny uzreli svetlo sveta v marci 1990. Od samého začiatku som ich čítal so zaujatím od prvej po poslednú stranu. Už v prvom ročníku som reagoval na články, ktoré písali o dobe, zmenách v spoločnosti. Môj prvý vstup do terchovskej žurnalistiky sa konal v júli 1990. Zhodou okolností som sa v júli 1991 stal druhým šéfredaktorom po zakladateľovi týchto novín Petrovi Cabaďajovi. Ten bol, je a bude pre mňa fenomén v rámci našej obce, či už z pohľadu novinára, spisovateľa, organizátora najznámejších podujatí. Ocitol som sa v spoločnosti ľudí, ktorí svojou prácou, v tomto kontexte príspevkami do našich novín, dosiahli kvalitu porovnateľnú s vtedajšími celoštátnymi tlačovými periodikami.

Často sa v myšlienkach vraciam na začiatok vydávania novín, keď boli texty doplnené kresbami akademického sochára Milana Opalku – nášho prvého starostu po Novembri 89. Páter Jozef Šabo dával novinám duchovný rozmer prostredníctvom rubriky Farské listy. Na neho mám aj osobnú spomienku, lebo som s ním nejaký čas býval na fare. Žiaľ, mnohí prispievatelia do našich novín už nie sú medzi nami. Spomeniem tu aspoň niekoľko mien: Vladimír Križo, regionálny historik, športovec, Jozef Gargulák, horolezec, lyžiar,

publicista, Milan Moravčík, básnik, pedagóg. Veľmi rád spomínam na tieto osobnosti terchovskej histórie.

Nedávno od nás odišla na zaslúžený dôchodok Helenka Laščiaková, s ktorou som dlhé roky rozvážal noviny po dedine a ktorá doslova naháňala prispievateľov, aby včas dodali svoje články – seba nevynímajúc... S pokrokom tlačiarenskej techniky sa v mnohom zvýšila aj grafická úroveň novín. Zásahu má na tom mladá grafička Adriána Ondrušová. Naše noviny sú neoficiálne aj kronikou obce, pretože mapujú dianie v nej, je v nich zaznamenaná história. V súčasnej dobe patrí k najaktívnejším prispievateľom podstarosta Marián Zajac.

Z tohto miesta sa patrí poďakovať všetkým doterajším spolupracovníkom, ako aj budúcim za ich prínos ku kvalite a rozmanitosti novín. Zachováame si takto ich pestrosť a vyváženosť. Osobitne je potrebné vyjadriť poďakovanie riaditeľovi MKS Terchová Rudovi Patrňčiakovi za to, že sa nám stále darí vydávať noviny. Samozrejme, veľká vďaka patrí aj Petrovi Cabaďajovi, ktorý ich rediguje od samého začiatku až doteraz.

Verím, že sa nám podarí vydávať noviny Terchová ešte veľa rokov a časom budeme môcť odovzdať štafetu ďalšej generácii.

Ján MIHO

OBSAH

- 2 **ÚVODNÍK**
30. ročník vydávania novín Terchová
- 3 **FARSKÉ LISTY**
O Božej láske svedčíme vlastným životom
- 4-5 **SERIÁL**
Kamenný kríž na Furmanci
Zvonica Na vršku nad osadou Podhorskovia
- 6-7 **FARSKÉ LISTY**
Svetové dni mládeže v Paname
Spomienky a poďakovania
Terchovská podpora projektov
Slovenskej katolíckej charity
- 8-9 **OBCENÝ ÚRAD INFORMUJE**
Volebné štatistiky
Oprava chodníka k soche
Juraja Jánošíka
Grand Prix Svetozára
Stračinu 2019
- 10-11 **PRETEKY GAZDOVSKÝCH KONÍ**
Vzrušujúce furmanské divadlo
- 12-13 **UDIALO SA**
Milan Opalka laureátom
ceny Fra Angelica
Významné ocenenie
nášho priateľa
Láska je v nás
- 14 **PREDSTAVUJEME**
Terchovský včelársky krúžok
- 15 **Nezábudky Nasti**
Javorníckej 2019
Z činnosti ZO SZTP Terchová
- 16 **PREČÍTALI SME SI**
Sedem viet o monografii
obce Terchová
- 17 **Ťažká muzika** Špindlerovom
Mlyne
Hlasujte za Jánošíka
- 18 **OSOBNOSTI TERCHOVEJ (74.)**
Milena RECTORÍKOVÁ
- 19 **Maľovanie obrazu**
Aloja Chvasteka
- 20 **Arzén & Čechomor**
Storočnica narodenia
Ernesta Zmetáka
- 21 **Za Branečkom Porubčanským**
Zomrel Vladimír Lach
- 22 **Nebeská muzika** vo filharmonii
aj na koncerte s Hammelom
- 23 **Terchovskí konzervatoristi**
sa vo svete nestratia
- 24 **ŠPORT**
Grassroots futbalu 2018
pre Róberta Boženika
Jubilejný 60. ročník
Jánošíkovej valaštičky
- 25 **REKLAMA**
- 26-27 **ZŠ S MŠ A. F. KOLLÁRA**
Zo života školy
- 28 **INFOSERVIS**

TERCHOVÁ

Vydáva: Miestne kultúrne stredisko Terchová, ul. sv. Cyrila a Metoda
č. 96, 013 06 Terchová

IČO vydavateľa: 00364886

Šéfredaktor: Ján Miho ml.

Redakcia: Katarína Halapiová, Alena Cingelová, Adriána Ondrušová

Redakčná rada: Mgr. Peter Cabaďaj, Rudolf Patrňčiak, Ing. František
Kadaš, František Mucha, Mgr. Renáta Opalková,
Ing. Marián Zajac

Jazyková úprava: Mgr. Peter Cabaďaj

Tlač: Varínska tlačiareň, Varín

Grafická úprava: Adriána Ondrušová

Adresa redakcie: MKS Terchová, tel. č. 041/5695 129,
0911 924 189, mks@terchova.sk
Obecný úrad Terchová, tel. č. 041/5695 138,
terchova@terchova.sk

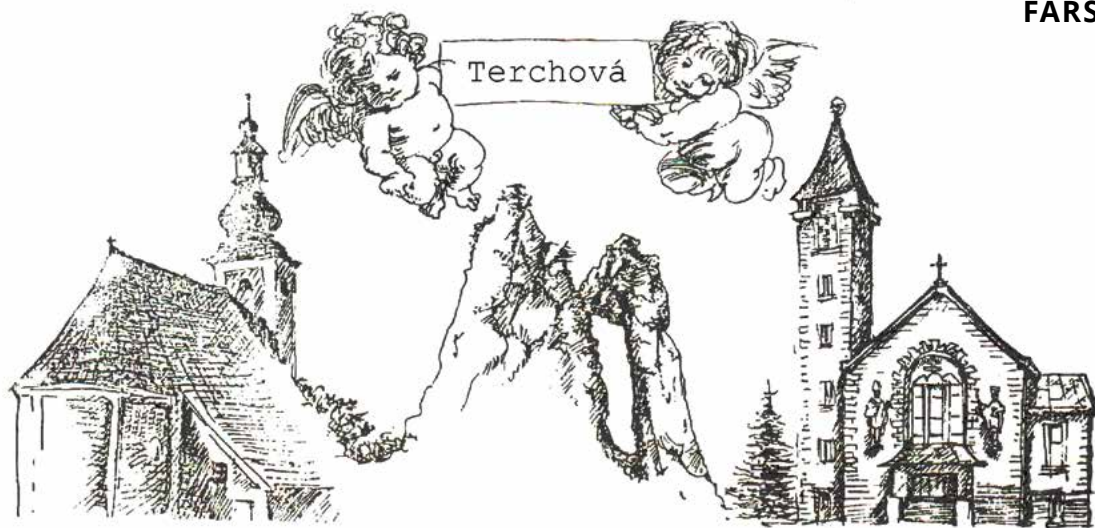
Evidenčné číslo: 3548/09

ISSN 1338-8827

Vyšlo v apríli 2019

VYDANÉ S FINANČNOU PODPOROU PSS, a. s.

KRESBA Milan Opalka Noviny Terchová, 1990

(ROZHOVOR S PÁTRM THOMASOM TULUNGOM, SVD)

O Božej láske svedčíme vlastným životom

V nasledujúcom rozhovore s kaplánom našej farnosti, pátrom **Thomasom Tulungom** zo Spoločnosti Božieho Slova (SVD), sa okrem jeho biografie a doterajšej pastoračnej činnosti dozvieme niečo aj o Indonézii.

TERCHOVÁ: Páter Thomas, dovoľte mi, aby som Vás srdečne privítal aj na stránkach našich obecných novín. Moja prvá otázka bude jednoduchá. Odkiaľ pochádzate, z akej rodiny? Povedzte niečo o svojej krajine.

P. Thomas Tulung: Pochádzam z Indonézie – ostrova Flores, na ktorom pracovali viacerí misionári pochádzajúci zo Slovenska. Indonézia má okolo 17 500 ostrovov, z nich 6 000 je obývaných. Takže je tam ešte 11 000 a viac ostrovov voľných. Ak chcete, môžete si jeden zakúpiť a postaviť v ňom chalupu (žartujem). Indonézia má 269 miliónov obyvateľov a existuje tam 6 oficiálnych náboženstiev. Ide o moslimov (87 %), protestantov (6%), katolíkov (4%), hinduistov (2%), budhistov (0,7%) a vyznávačov a konfucionizmu (0,05%). Každé spomenuté náboženstvo je zákonným spôsobom uznané.

TERCHOVÁ: Kde všade ste študovali a bolo ťažké naučiť sa po slovensky? Pri našom prvom rozhovore som si všimol, že hovoríte veľmi dobre našou rečou, čo robí problém aj mnohým Slovákom...

P. Thomas Tulung: Základnú a strednú školu som absolvoval v Indonézii. Potom som býval doma spolu s rodičmi; trvalo to 7 rokov. Nakoniec som sa prihlásil k verbistom a prijali ma. U verbistov som mal ročnú prípravu, takzvaný postulát. Po jej ukončení som pokračoval v ďalšej intenzívnejšej príprave, takzvanom noviciáte. Trvalo to dva roky a po skončení noviciátu som absolvoval štúdium filozofie v Indonézii. V júli 2001 som prišiel na Slovensko a počas prvého roka som sa naučil vašu komplikovanú reč. Do júna 2006 som pokračoval v štúdiu teológie u Jezuitov v Bratislave. Za kňaza ma vysvätili 10. augusta 2006 v Indonézii a ako misijné určenie som dostal Slovensko. Pracoval som ako kňaz v Nitre (dva roky), Vidinej pri Lučenci (dva roky) a Bratislave (osem rokov). Teraz som tu u vás – v Terchovej.

TERCHOVÁ: Ako vnímate Slovensko, ako sa Vám páči Terchová?

P. Thomas Tulung: Slovensko je malý kúsok tohto sveta a Boh tu prebýva, lenže niektorí ľudia o tom nevedia.

TERCHOVÁ: Aká je úloha misionárov Spoločnosti Božieho Slova v dnešnom svete?

P. Thomas Tulung: Našou úlohou je hlásať Božie slovo všetkým ľuďom, budovať nové spoločenstvá, podporovať ich rast a sprevádzať do jednoty so svätou Cirkvou. Snažíme sa žiť tak, aby Božia láska a Jeho milosrdenstvo boli viditeľné v našich životoch a službách. Vydávame teda svedectvo o Božej láske svojimi dobrými skutkami, svojimi dobrými slovami – takže svojím životom.

Za rozhovor poďakoval Ján MIHO ml.
FOTO SVD

páter Thomas Tulung, SVD, z Indonézie

Kaplnky, kríže – Božie muky, sochy svätých či zvonice sú hojne rozosiate po celom terchovskom chotári. Popri cestách, v osadách, na kopcoch, pri domoch... Dodávajú miestam, na ktorých sa nachádzajú, ďalší rozmer. Ten človek pochopí, až keď sa na tom mieste zastaví, zamyslí, porozhliada a pomodlí. Tak ako zbožný terchovský umelec, ktorý v priebehu storočí roztrúsil svoje kamenné, drevené i železné artefakty po Terchovskej krajine, aby vydal svedectvo o sebe a dobe, v ktorej žil, a zanechal posolstvo pre súčasnosť. Preto sme sa rozhodli na stránkach našich novín mapovať a približovať tieto zaujímavé miesta ako príspevok k lepšej orientácii a poznaniu miestnej – terchovskej histórie. V tomto čísle si bližšie predstavíme kamenný kríž na Furmanci, o ktorom nám poskytol zaujímavé informácie Ján Rehtorík, a zvonicu Na vršku nad osadou Podhorskovia, o ktorej nám porozprával Anton Lutišan. Obom pánom patrí úprimná vďaka.

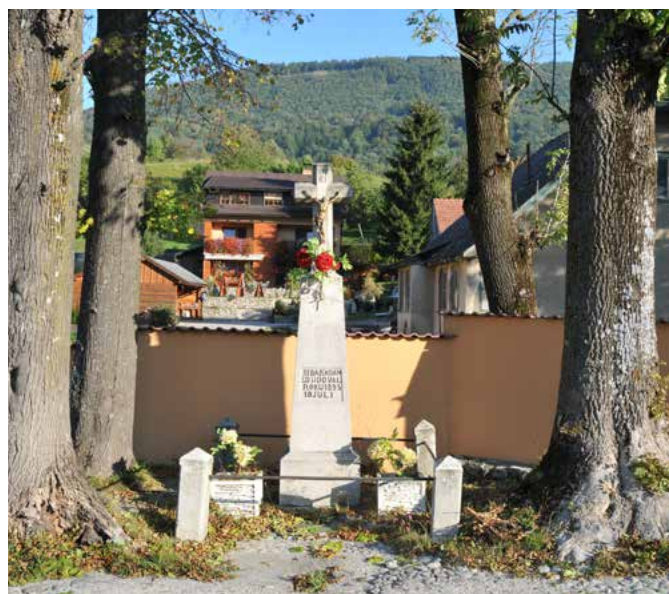
Kríž po rekonštrukcii

Detail nápisu

KAPLNKY A KRÍŽE V TERCHOVSKEJ KRAJINE (XI., XII.)

Kamenný kríž na Furmanci

Kríž pred rekonštrukciou

Tento kríž sa nachádza v doline Biely Potok, hneď vedľa hlavnej cesty. Mnohým preto miestny názov Furmanec bude neznámy. Nielen o kríži, ale aj o pôvode tohto miestneho názvu sa viac dozvieme z rozprávania obyvateľa príslušnej lokality Jána Rehtoríka.

„Je to jeden z najstarších kamenných krížov v Terchovej. Vyrobený a postavený bol v roku 1895 z terchovského pieskovca talianskymi kamenármi – na podnet skupiny ľudí okolo Adama Rybára, čo dokumentuje nápis na kríži: „RIBAR ADAM SBUDOVAL ROKU 1895 18 JULI“. Išlo o prejav poďakovania Bohu za pomoc a ochranu po návrate z Ameriky.

Kríž bol osadený na veľkom spoločnom pasienku, kde sa stretávali, ale aj odpočívali furmani z okolitých osád a spoločne odchádzali do Terchovej. Odkiaľ vozili kameň a drevo do Varína k železnici, a naspäť materiál a tovar. Spomenutý pasienok volali Furmanec, na ňom v roku 1914 postavili aj školu, ktorú okrem iných navštevoval tiež Viktor Kubal. Postupne tu začala vznikať osada, ktorú teraz voláme Solisko a je súčasťou Bieleho Potoka.

Jedinečnosť kríža dokazuje nielen vek, ale i to, že Ježiš má hlavu naklonenú na ľavú stranu, čo je neobvyklé. Kríž bol chránený dvoma veľkými lipami a dvoma jaseňmi, ktoré však dožili a boli odstránené.

Musím poďakovať alebo poslať to kresťanské Pánboh zaplať Milanovi Opalkovi, ktorý približne pred desiatimi rokmi ochotne a profesionálne tento kríž opravil, keď vplyvom vody a mrazu praskol a hrozilo jeho rozpadnutie.

Výstavba chodníka minulý rok si vyžiadala aj stavebné úpravy okolia tohto kríža do súčasnej podoby, aby tak, ako niekoľkým generáciám pred nami aj mnohým generáciám po nás, pripomínal, že človek je na tomto svete len určitý čas, no Boh a Jeho milosrdenstvo sú nadčasové – uzavrel svoje myšlienky Ján Rehtorík.

Zvonica Na vršku nad osadou Podhorskovia

Táto možno nenápadná zvonička, s pôdorysom približne 1,5 x 1,5 metra a výškou 4,5 metra, má veľmi zaujímavú históriu. Priblížil nám ju Anton Lutišan, ktorý neďaleko zvonice býva. Je to syn už nežijúceho Antona Lutišana st., ktorý bol jedným z partie chlapov z osady, čo zvonnicu svojpomocne postavili.

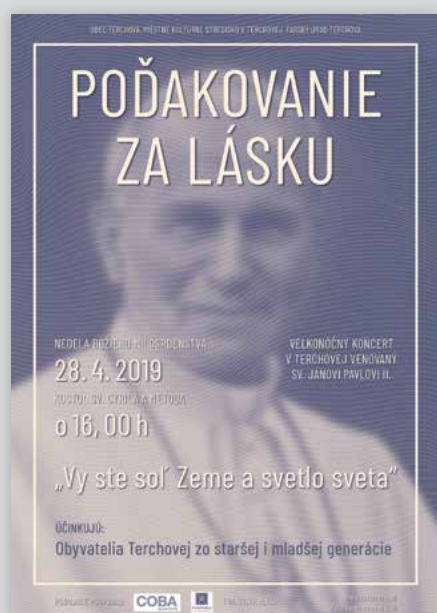
„Zvonica bola postavená začiatkom päťdesiatych rokov minulého storočia partiou chlapov z tejto osady. Zvon do nej priniesol Viktor Brňo zo Sudet, ktorý tam bol na robotách aj s rodinou; robil na statku bieraša. Od začiatku chodili zvoníť Anna Staňová a Paulína Martošová. Asi od roku 1975 zvonnicu premiestnili k záhrade Serafína Lacúcha, ktorý zvonil niekoľko rokov. Bolo aj obdobie, keď sa nezvonilo.

V roku 1998 sa zvonica opäť premiestnila na pôvodné miesto, o čo sa pričínili slobodní mládenci z osady. O rok neskôr (1999) bola elektrifikovaná. Pamätám sa, že elektrický kábel som doniesol z roboty z Prahy. Technickou zaujímavosťou je svojpomocne urobený mechanizmus zvonenia z motora, prevodovky a prednej vidlice z motorky. Ešte v tom istom roku bola aj posvätená. Svätú omšu slúžili páter Dušan Šimala, SVD, a Martin Štefanec, SVD, za účasti ľudí z osady a blízkeho okolia.

Zvonieva sa o pol siedmej ráno, na poludnie o dvanástej a večer o piatej. Počas letného času sa zvoní rovnako, len večer o siedmej. Keď niekto umrie, tak sa zvoní o deviatej a pätnástej hodine. Kedysi sa zvonilo aj pri silnom hrmení.

Zaujímavá príhoda sa stala, keď zvonnicu postavili. Bolo to v čase nástupu komunistického režimu. Ktosi tento bohumilý skutok našich otcov udal a riešilo sa to až na okrese. Dali si predvolať staviteľov zvonice a pýtali sa ich, čo to má znamenať. Oni sa však vynášli a povedali, že zvonnicu v prvom rade postavili preto, aby mohli zvonením signalizovať požiar alebo iné nebezpečenstvo – na ochranu svojho majetku. Po tejto výpovedi si dal vyšetrovateľ predvolať udavačov a vykarhal ich, aby neudávali ľudí, ktorí si svojpomocne postavili dielo na dobrú vec a ochranu svojho majetku...“ Touto príhodou zakončil svoje rozprávanie Anton Lutišan.

Marián ZAJAC
FOTO František MUCHA

VELKÁ NOC

Bližia sa sviatky
zmŕtvychvstania Krista Pána.
Ním sa nám otvorila nebies brána.
On – Boh – to urobil! Nikto iný!
Milujúc, trpiac – zmazal naše viny.
Odvďačme sa mu úctou, láskou vrelou.

Veď každý, kto chce,
môže byť Jeho synom, dcérou.
Po ničom väčšom už nemožno túžiť,
len Boha milovať a Bohu slúžiť!
Tú lásku a službu On sám raz odplatí,
keď spočinieme v Jeho božskom objatí.

Sr. M. Helena
Ľudka VALLOVÁ

Svetové dni mládeže v Paname

(Dokončenie)

Prinášame, nadväzujúc na článok z minulého čísla, dokončenie rozprávania Filipa Cabadaja z Martina o Svetových dňoch mládeže v Paname, ktoré sa konali 22. – 27. januára 2019. Filip – syn zakladateľa našich novín Petra Cabadaja – bol ako jeden z dvesto päťdesiatich Slovákov ich účastníkom.

Dlhodobejšie sa aktívujem v kresťanskom mládežníckom hnutí a v Paname to boli už moje druhé Svetové dni mládeže (SDM). Po prvý raz som sa na nich zúčastnil v lete 2016. Mal som vtedy 16 rokov, moji kamaráti sa tam chystali a navyše to bolo pomerne neďaleko – v Krakove.

Aj z toho dôvodu tam pu-

tovalo oficiálne 4 tisíc Slovákov, hoci v skutočnosti ich tam bolo určite viac. Pre nás, Slovákov, išlo o jedinečnú príležitosť vidieť na vlastné oči Svätého Otca. Boli prázdniny a z našej farnosti v Martine išiel plný autobus mladých aj s kaplánmi. Vtedy som ešte nevnímal hlboký duchovný rozmer tohto stretnutia, ale milujem cestovanie a toto mi prišlo ako „cestovanie s pridanou hodnotou“. Skrátka, mal som partiu, Krakov bol pomerne blízko a chcel som prvýkrát vidieť pápeža. Viac som vtedy ani nevedel, čo mám od toho očakávať.

Hlboký duchovný zážitok

SDM sú hlbokým duchovným zážitkom. Okrem toho sú ale krásne aj spoznávaním kultúry danej krajiny, obohatením sa o kultúru krajín celého sveta a zažitím sily mladej Cirkvi, ktorú pozval Svätý Otec na stretnutie s ním – so všetkou vášňou, energiou a kultúrnou rôznorodosťou. Mladí sa učia vzájomnej tolerancii, ale nie vždy to bolo jednoduché. Do Panamy prišiel milión mladých ľudí z celého sveta, rôznych kultúr, zvykov a temperamentu; v Krakove nás bolo 2,5 milióna. Z toho vyplývali aj viaceré ťažkosti. Často sme museli riešiť rôzne problémy najmä s toleranciou iných kultúr. Temperamentní latinskoamerickí a talianski pútnici boli najtvrdší oriešok, pretože oni nechápu, že niekto potrebuje i trochu pokoja a ticha. Oni sú hluční aj pri modlitbách.

Príprava na tohtoročné SDM bola odvaha (O2H). Odvaha okrem iného aj ísť do neznámeho ďalekého sveta, ale tu musím povedať, že najväčšiu odvahu prejavili rodičia, ktorí mali odvahu pustiť

ma na druhý koniec sveta a verili mi, že to zvládnem, aj keď som im veľmi na výber nedal... V Paname som bol so spoločenstvom Efata z Považskej Bystrice, ku ktorému som sa pripojil, lebo od nás z Martina nikto nešiel. Spolu nás cestovalo 12 osôb, z toho som osobne poznal tri – z animátorskej školy v Čadci, ktorú som absolvoval, a rôznych akcií organizovaných našou Žilinskou diecézou. Leteli sme s partiou cez Toronto a prišli sme o tri dni skôr. Mali sme tak čas spoznať Panamu na vlastnú päsť, o čom som stručne písal v minulom čísle vašich terchovských novín. Po troch dňoch sme prišli do Panama City a následne sa spojili s ostatnými Slovákami. Spolu sme odišli na Dni v diecézach, pričom všetci Slováci bývali, rozdelení do rodín, v jednom meste – Santiago de Veraguas.

Ohromujúca sila viery

Dni v diecézach predstavovali moju obľúbenú časť SDM, lebo pútnikov rozdelili po celej krajine, čiže nebolo všetko také prepchaté. Program nebol taký nahustený, bývanie v rodinách bolo zaujímavé a inšpiratívne, pretože takto najlepšie môžete spoznať zvyky a kultúru krajiny.

Až druhý týždeň sa oficiálne začali Svetové dni mládeže v Panama City. Všetci Slováci sme sa tam presťahovali a bývali spolu v jednej škole. Druhý týždeň bol už dosť náročný práve pre veľký počet ľudí, akcií, katechéz. Všade panoval mimoriadny hluk, v dôsledku čoho nebolo možné sa úplne sústrediť na katechézy a rôzne iné duchovné akcie. Predsa len, miliónov mladých pútnikov (Slovákov bolo 250) v jednom meste, a posledné tri dni pri záverečnej vigílii na jednom mieste, na jednom poli... Bolo to skutočne dosť náročné, počnúc nedostatkom spánku, pokračujúc hlukom, dopravou, vlastne všetkým...

Komplexne sú ale pre mňa celé SDM jednou unikátnou a veľmi silnou spomienkou. Z masy mladých ľudí z celého sveta, ktorí prijali pozvanie Svätého Otca Františka, žiarila radosť a úprimná viera. Sila viery skoncentrovaná na jednom mieste je ohromujúca.

Môj mladý vek mi neumožňuje dávať nejaké hlbšie filozofické posolstvá či odkazy. Stále sa iba hľadám a učím. Jediné, čo viem, je, že viera má úžasnú silu. Ide o obrovský dar, že môžem s radosťou slúžiť dobrým veciam – a že ma naplňuje práca s mládežou. Našiel som si svoju cestu v spoločenstve, kde sa môžem realizovať, oddýchnuť si a aspoň na chvíľu sa odstrihnúť od zohnu a hluku tejto doby. Ak ale môžem, skromne odporúčam, aby si každý našiel to, čo ho baví, v čom vidí zmysel a perspektívu. A nech pri tom objavuje svoje talenty a nadanie, a nech tento svet obohatí o seba. Dosiahneme to však jedine vtedy, keď budeme sami sebou uprostred toho, čo nás baví – a zároveň toho, v čom vidíme zmysel a budúcnosť. Takto vnímam odkaz jedinečnej myšlienky organizovať Svetové dni mládeže.

Filip CABADAJ

Svätý Otec František v Paname (na fotografii F. C.)

SPOMIENKA

*Ťažko je bez Teba, smutno
je nám všetkým,
už nič nie je také, ako bolo predtým.
Iba ten, kto Ťa mal skutočne rád,
si všimne 3 vlastnosti
na tebe: Bolesť za tvojím úsmevom,
lásku za tvojím hnevom a príčiny
tvojho ticha ...*

Dňa 15. apríla uplynul rok,
čo nás navždy opustil náš drahý

Jozef BOBÁŇ

*Kto ste ho poznali, venujte mu s nami
tichú modlitbu a spomienku.*

*S láskou a úctou spomína
celá smútiaca rodina*

SPOMIENKA

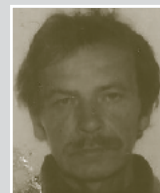
*Keď sa naplní čas,
človek odchádza,
žije však v našich
spomienkach.*

Dňa 18. apríla 2019 si pripomínáme
5. výročie úmrtia nášho drahého manžela,
otca, starého otca a prastarého otca pána

Marka REPÁŇA

S láskou a úctou na neho
spomína celá rodina

SPOMIENKA

*Láska je
v spomienke,
spomienka v žiali,
odišiel ten,
ktorého sme
radi mali.
Ťažko je bez
teba, smutno je
nám všetkým,
už nič nie je také
aké bolo predtým.*

Dňa 28. mája 2019 si pripomenieme
nedožité 60. narodeniny

Janka FONDRKA

*S úctou a láskou spomínajú manželka,
mama, sestra a ostatná rodina*

SPOMIENKA

*Stíchlo srdce,
jej hlas,
zostali iba
spomienky
v každom z nás.*

Dňa 18. apríla 2019 si pripomenieme
6. výročie, čo nás opustila
naša drahá mama a starká

Paulína MAŽGÚTOVÁ
rod. Kadašiová

*Za tichú spomienku ďakujeme všetkým,
ktorí ste ju poznali a nezabudli*

S úctou a láskou spomínajú deti s rodinami

Dňa 10. marca 2019, na prvú pôstnu nedeľu, navštívili našu farnosť mladí ľudia zo Slovenskej katolíckej charity. Pod vedením Martina Vitteka pracujú na dvoch hodnotných projektoch SKCH, realizovaných v afrických štátoch Rwanda a Uganda.

Počas príhovorov a videoprojekcie sme sa od nich mohli dozvedieť, že naša farnosť sa minulý rok prostredníctvom „Pôstnej krabíčky pre Afriku“ významne podieľala na podpore charitatívnych projektov v uvedených štátoch. Viac nám o tom prezradil spomínaný Martin Vittek: „Chceme osobne hovoriť svedectvá z našej práce v Afrike. Chodievame väčšinou do farností, ktoré boli v našej kampani aktívne; chceme sa poďakovať a povedať, akým spôsobom sme peniaze darcov využili. Chceme, aby nám ľudia verili. A po druhé, chceme šíriť osvetu o našich projektoch v Afrike medzi deťmi a mladými. Slovenská katolícka charita má v Afrike dva projekty, a to v Rwande a Ugande. Zamerané

sú na deti, ktoré pochádzajú zo znevýhodnených spoločenských štruktúr, trpiacich chudobou alebo zdravotne – majú vírus HIV. V Rwande je to Kultúrne centrum sv. Vincenta Pallotti a „slovenská“ škôlka v meste Kibeho na juhu krajiny. V Ugande ide o Centrum Nepoškvrneného Srdca Panny Márie pre staršie deti a mládež s HIV vírusom. Prostredníctvom financií, vyzbieraných v „Pôstnej krabíčke pre Afriku“, majú tieto deti z Rwandy a Ugandy zabezpečenú zdravotnú starostlivosť, stravu, ubytovanie, podporu v škole, vzdelávanie a záujmovú činnosť“ – zakončil svoje rozprávanie Martin Vittek.

„Pôstna krabíčka pre Afriku“ bola v našej farnosti súčasťou tohtoročného pôstneho obdobia. Viac o spomenej aktivite sa môžete dozvedieť na www.postnakrabicka.sk

-zaj-
FOTO SKCH

Okrsok	Počet zapísaných voličov	Počet vydaných obálok	Účasť voličov v %	Počet odovzdaných obálok	Podiel odovzdaných obálok v %	Počet platných hlasov všetkých kandidátov	Podiel platných hlasov všetkých kandidátov v %
1	859	394	45,86	394	100,00	392	99,49
2	987	480	48,63	480	100,00	480	100,00
3	1 045	422	40,38	422	100,00	420	99,52
4	626	224	35,78	224	100,00	223	99,55
SPOLU	3 517	1 520	43,21	1 520	100,00	1 515	99,67

Volebné štatistiky

KRESBA Milan Opalka Noviny Terchová, 1990

1. kolo

2. kolo

Poradie na hlasovacom lístku	Meno Priezvisko	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %
1	Béla Bugár	19	1,25
2	Zuzana Čaputová	577	38,08
3	Martin Daňo	10	0,66
4	Štefan Harabin	219	14,45
5	Eduard Chmelár	57	3,76
6	Marian Kotleba	251	16,56
7	Milan Krajniak	26	1,71
8	József Menyhárt	0	0,00
9	František Mikloško	99	6,53
10	Robert Mistrík	2	0,13
11	Maroš Šefčovič	244	16,10
12	Róbert Švec	4	0,26
13	Bohumila Tauchmannová	3	0,19
14	Juraj Zábajník	3	0,19
15	Ivan Zuzula	1	0,06

Poradie na hlasovacom lístku	Meno Priezvisko	Počet platných hlasov	Podiel platných hlasov v %
1	Zuzana Čaputová	675	56,06
2	Maroš Šefčovič	529	43,93

Okrsok	Počet zapísaných voličov	Počet vydaných obálok	Účasť voličov v %	Počet odovzdaných obálok	Podiel odovzdaných obálok v %	Počet platných hlasov všetkých kandidátov	Podiel platných hlasov všetkých kandidátov v %
1	861	344	39,95	344	100,00	335	97,38
2	969	377	38,90	377	100,00	370	98,14
3	1 052	311	29,56	311	100,00	306	98,39
4	638	197	30,87	197	100,00	193	97,96
SPOLU	3 520	1 229	34,91	1 229	100,00	1 204	97,96

Oprava chodníka k soche

Juraja Jánošíka

Chodník k soche Juraja Jánošíka bol dlhodobo v zlom technickom stave, preto obec pristúpila k jeho oprave. Začalo sa vybúraním pôvodnej konštrukcie, následne budú osadené nové záhonové obrubníky a položená zámková dlažba v tvare prírodného kameňa. Kvôli zmierneniu pozdĺžneho sklonu chodníka pribudnú v teréne nové schodiská. V miestach, kde chodník zaplavovala voda, je navrhnuté líniové odvodnenie. Na odpočívadle sa osadí nové oceľové zábradlie. Chodník bude po celej dĺžke osvetlený; zároveň tiež nanovo osvetlíme sochu Juraja Jánošíka. K ohnisku, ktoré sa nachádza na konci chodníka, bude zrealizovaná nová elektrická prípojka. Celková dĺžka chodníka je 210 metrov. Termín ukončenia prác: jún 2019.

-jd-

FOTO František MUCHA

Grand Prix Svetozára Stračinu 2019

Dňa 28. marca 2019 vyvrcholil 9. ročník medzinárodnej súťaže rozhlasových nahrávok folklórnej hudby, ktorého laureátom sa stala nahrávka O krásnom tátošovi z produkcie RTR – Radio Rus-sia. Okrem nej bolo v aktuálnom ročníku „bienále“ prihlásených ďalších 39 rozhlasových nahrávok zo 14 krajín sveta.

Záverečný galakonzert sa konal v koncertnej sále Slovenského rozhlasu a medzi účinkujúcimi, ktorých vystúpenie vysielalo naživo Rádio Regina, nechýbali ani Trio z Chotára a Ťažká muzika z Terchovej (viď foto). Spolu s nimi účinkovali Folklórna skupina Podžiaran z Papradna, Kopaničiarska muzika Martina Janša z Košarísk, rozkazovači z Podpoľania, Roman Malatinec a Ludová hudba Ďateľinka z Detvy, Folklórna skupina Šumiačan zo Šumiaci a Ludová hudba Pokošovci z Valčovej, gajdos Mária Pavel z Veľkého Zálužia, Spevácka skupina Šafolka zo Smižian a Folklórny súbor Hornád z Košíc. Išlo o hodnotný galaprogram, ktorý bol zvládnutý po obsahovej aj umeleckej stránke.

-red-

FOTOARCHÍV MKS

OBEC TERCHOVÁ, ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ, KRAJSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V ŽILINE

Vzrušujúce furmanské divadlo

Kôň sprevádza človeka v každodennom živote už niekoľko tisícročí – v mieri, vo vojne, práci, ale aj pri oddychu. Nečudo teda, že puto človeka a koňa má v histórii ľudstva hlboký význam.

V rodisku legendárneho zbojníka Juraja Jánošíka už od rána pri príchode do centra tejto rázovitej obce sa v prvú marcovú sobotu, 2. 3. 2019, rozbiehal už 18. ročník populárnych furmanských pretekov. Takmer na každom kroku bolo možné registrovať zvýšený ruch návštevníkov a cítiť atmosféru niečoho nie každodenného. Išlo o vyvrcholenie fašiangového obdobia a predzvesť vynikajúcej verejno-spoločenskej a športovej udalosti. Pripomeňme, že Terchová je už dlhé roky významným strediskom cestovného ruchu v zimnom i letnom období.

Domáci Terhovci sa opäť po všetkých stránkach dokonale pripravili a boli dôstojnými hosťiteľmi množstva zvedavých návštevníkov v priestoroch pod majestátnou sochou Juraja Jánošíka – slávneho zbojníckeho kapitána, ale i slovenského hrdinu. Diváci nielen fandili, ale mali možnosť vidieť, čo dokáže dokonale vycvičený kôň.

Cieľom Pretekov gazdovských koní v Terchovej bolo, je a bude pozdvihnúť furmanstvo tak, aby sa opätovne dostalo do povedomia ľudí; veď nie nadarmo sa vraví, že furmanstvo je poctivé remeslo. Vďaka nadšencom a ich láske k ťažným koňom v tejto obci spomínané ľudové remeslo ešte nezaniklo.

Prišli špičkoví furmani

Vytýčenú zasnazeňú trať s dĺžkou cca 800 metrov, podľa riaditeľa pretekov a prednostu obecného úradu v jednej osobe Františka Kadaša, sa podarilo aj napriek miernemu otepleniu kvalitne pripraviť, aby spĺňala podmienky tak, ako si to vyžaduje „reglement“ súťaže i potreby divákov. Podľa slov hlavného rozhodcu pretekov Petra Repáňa, „terchovský furmanský víkend bol vnímaný medzi furmanmi ako grandslam medzi tenistami... Tento deň bol výnimočný tým, že ideálne prostredie, a najmä krásne zimné počasie dávalo súťažným koňom možnosť, aby vynikli v tom, čo je pre chladnokrvné kone typické. To znamená, že sú tu nerovnosti, je tu strmý svah s množstvom prírodných prekážok, ktoré organizátori veľmi umne využili. Cieľom súťaže bolo preveriť výkonnosť 19 chladnokrvných ťažných koní vo furmanskom slalome, práci s drevom a ťažkom ťahu. Čo sa týka kvality, prišli skutočne špičkoví furmani.“

Skvelí moderátori dodávali pretekom počas celého ich trvania tú najsprávnejšiu „šťavu“. Boli to Lenka Mahútová a Peter Laurenčík, ktorý okrem iného povedal: „Keď Boh stvoril koňa, povedal tomuto nádhernému zvieraťu – teba som stvoril a nebuď ti nikto rovný.“ Vskutku krásne motto.

Ak zalistujeme v terchovskej histórii, môžeme s hrdosťou povedať, že skupina nadšencov okolo dlhoročného gazdu a autora myšlienky Jána Grondžáka, spolu s Františkom Kadašom a Rudolfom Patrničiom, zorganizovala toto podujatie presne pred dvadsiatimi rokmi – 13. marca 1999. Prvý ročník furmanských

pretekov sa konal za Hotelom Diery, mal veľký ohlas a motivoval miestnych organizátorov do ďalších furmanských aktivít a ročníkov tohto podujatia.

Preteky sa pred 20 rokmi uskutočnili cez posledný fašiangový víkend; v krásnom zimnom počasí prišlo 10 furmanov, na ktorých bolo zvedavých cca 600 divákov. Následné ďalšie ročníky sa už konali tradične vždy v posledný fašiangový víkend v sobotu. Znamenajú tak posledné rozveselenie pred 40-dňovým pôstnym obdobím. Nedeľa je cirkevným sviatkom a odpočinkom – taká je už roky zabehnutá tradícia, ktorá sa tu odmäčnila. Pripomeňme ešte, že tri ročníky pretekov sa pre nevyhovujúce snehové podmienky nekonali (2006, 2008 a 2016).

Každoročne prejaví záujem cca 3 tisíc ľudí

Ján Grondžák, dnes už 52-ročná terchovská gazdovská legenda, vyslovil pozoruhodnú myšlienku: „Kôň je krásnym Božím stvorením a mojím želaním vždy bolo, aby sa toto skvele pripravené podujatie nieslo v znamení požehnania od Boha, a aby prítomní furmani preniesli toto požehnanie všade tam, kde budú naďalej pôsobiť. Práca furmana, gazdu sa nedá robiť bez trpezlivosti a lásky ku koňom.“

Život Janka Grondžáka je i v súčasnosti spätý s koňmi, keďže z Terchovej v desaťdňových intervaloch odchádza stovky kilometrov, aby sa staral už niekoľko rokov o 13 koní v inštitúte Krista Veľkňaza v obci Žakovce (okres Kežmarok). Vidieť, že koničky sú jeho „srdcovkou“. Cenné skúsenosti a lásku teraz odovzdáva mladým nadšencom okolo týchto užitočných zvierat v ďalekom spišskom regióne.

So zaujímavým postrehom prišiel František Kadaš: „Podujatie v Terchovej patrí medzi populárne akcie, má svojich stabilných obdivovateľov a fanúšikov, ktorí sa pretekov každoročne nevedia dočkať. Tieto Preteky gazdovských koní vždy pozitívne vplyvajú na návštevnosť a prezentáciu našej obce. Každoročne ich navštívi v priemere cca 3 tisíc ľudí !! Jednak aj preto, že sú to gazdovské preteky, ktoré robíme s bohatým sprievodným programom – so zaujímavou, pestrou ukážkou nášho folklóru, fašiangových zvykov. Tie sa taktiež v obci dlhoročne trádajú. Pod vedením svojej vedúcej Veroniky Hajasovej mladí terchovskí folkloristi potešili a rozveselili viac ako 2 500 člennú diváčku kulisu.“

Ťažné kone sú kulturistami v zvieracej ríši

Poučení krátkou históriou preniesli sme sa medzi súťažiacich gazdov na zasnežené „kolbište“, kde sa chladnokrvné ťažné kone potia tak, až sa im vykefované boky blýskajú a vzduchom sa chveje hlas vzrušených furmanov.

Ťažné alebo chladnokrvné kone boli vyšľachtené špeciálne na ťažkú prácu v lesoch či na poliach. Ich osudom je namáhavá, niekedy až nebezpečná práca, preto veľmi záleží na súhre a vzťahu furmana s koňom.

Devätnásť gazdovia prišli v poslednú fašiangovú sobotu do Terchovej s pripraveným koňom, vyzdobeným chomútovým postrojom – to bola základná podmienka účasti. Dôležitým pravidlom pretekov zas bolo, že gazda nesmie nútiť koňa na ťahanie bitím. Žiadny bič! Už tradične v terchovskej súťaži musia pretekári so svojim záprahom v saniach podstúpiť krst horúcim ohňom viacerých disciplín. Aby preukázali rýchlosť, silu, bojovného ducha i kumšt prenesený do spolupráce človeka a koňa. V epicentre diania bolo počuť hlasné povely: „čiň“, „hajta“, „přřř“ a „curik“. Kone im veľmi dobre rozumejú, ale pre laikov to v preklade znamená – doprava, doľava, stoj. Posledný povel znamená, že gazda chce, aby koň cúval.

Prvá disciplína

Zďaleka nebola, ani nie je symbolicky zahrievacou. Ide o preteky v rýchlosti a vytrvalosti na trati dlhej cca 800 metrov. Konkrétne to bol rýchlostný slalom medzi desiatkou stromčekov (ihličnanov). Prekážky boli od seba vzdialené päť metrov, pričom pretekári museli zdolávať úskalia členitého, zasneženého a často šmykľavého terénu. Nahor sa išlo pomerne strmým kopcom, až skoro pod nohy zvedavo sa pozerajúceho „sošného“ Juraja Jánošíka. Potom zas hybáj dolu – do živého diváckeho kotla. A to nielen tak, iba brzdiť rozbehnutého koňa, ale i sane, veď každé zhodenie prekážky značilo jeden trestný bod. Zavše si bolo treba poriadne držať klobúk; ak ho pretekár stratil, pri jeho zodvihnutí „našiel“ ďalší nechcený trestný bod, respektíve 15 sekundovú penalizáciu.

Víťazom pomerne neľahkej disciplíny sa stal skúsený 44-ročný Ľuboš CHROMEČ, časom 2:21,37 min., s koňom Luna z Turčianskych Kľačian. Druhé miesto obsadila 20-ročná Zuzana Podhorská, časom 2:29,28 min., s koňom Anoksa z Mokrade (Vrútky). Tretím v poradí bol 33-ročný Vladimír Červenec, časom: 2:33,77 min., s koňom Santus z Paštiny Zavady.

„Koník je pýchou gazdu. A keď sa furman chce ukázať medzi jeho obdivovateľmi, je vždy krajšie, keď koník je elegantne ozdobený, vyčesaný, vyčistený, ako keď ho vyberie z maštale špinavého a neočisteného. Cez zimné mesiace roboty nie je až tak veľa, takže koničky dostávajú priestor zúčastňovať sa na takýchto gazdovských pretekoch. No ale zasa na druhej strane, je to pekné, keď vás ľudia a diváci obdivujú, kričia na vás. Je to skutočne radosť“ – povedal v rozhovore víťaz prvého súťažného kola Ľuboš Chromec. Furman z Turca je pravidelným účastníkom pretekov v Terchovej, víťazom disciplín z predchádzajúcich ročníkov, ako i absolútnym víťazom súťaží tohto ročníka.

Druhá disciplína

V podaní furmanov to bola ukážka inej súhry. Išlo do tuhého a kone ukazovali to, na čo ich vyšľachtili – teda na prácu v lese. Disciplína bola o ovládateľnosti koňa a zručnosti gazdu. Furman 20 metrov po štarte naložil tri plné vrecia z palety na sane a absolvoval s nimi celú vytýčenú trasu. Nikto nemusí pochybovať o tom, že všetky tri vrecia musí bezpečne jazdec dovieŤ a uložiť naspäť na paletu. Ak boli na palete zle uložené a dotýkali sa zeme, za každé vrece dostal „odmenu“ v podobe jedného trestného bodu. Pretekár musel absolvovať všetky prekážky v plnom nasadení, v opačnom prípade prišiel predčasný koniec cesty – diskvalifikácia. Opäť, ako v predchádzajúcej disciplíne, zhodenie prekážky či strata klobúka bolo ohodnotené trestným bodom.

Dlhoročné skúsenosti a precíznu techniku opätovne potvrdil víťaz súťaže Ľuboš Chromec, časom 1:24,30 min., s koňom Luna. Ako druhý skončil 39-ročný Pavol Blaško, časom 1:30,25 min., s koňom Rostand. Tretie miesto obsadil len o 3 sekundy pomalší 30-ročný Ján Francisty ml., časom 1:33,20 min, s koňom Dodo.

Tretia disciplína

Dost bolo potu, teda toho konského... K slovu sa dostala zábavnejšia časť pretekov. Môžeme ju nazvať akousi nefalšovanou odmenou pre dovtedy makajúce koničky. Z chladnokrvníkov sa v tejto časti pretekov stávajú „plnokrvní diváci“. Gazdovia spočívajúci v záprahu, teda v ich koži, ukázali, čo zas dokážu oni. Pretekár chytil tzv. „ojo“ saní, s ktorými sa dovtedy mordovali kone, a ťahal ich na vzdialenosť 40 metrov. Ako náklad má za sebou sediacich dobrovoľníkov, malých kočišov z radov detí, ktoré ho poháňali bičom. Vyslúžili si za to potlesk obecnstva a sladkú čokoládovú odmenu. Traja najrýchlejší gazdovia zas vyhrali po kartóne pívneho moku. Triumfovali žaškovskí furmani, otec verzus syn KITAŠOVCI: zvíťazil 47-ročný Peter st. časom 00:09,35 sek., druhý bol 27-ročný Peter ml. časom 00:10:20 sek., na treťom mieste skončil 30-ročný Ján Francisty ml. z Krupiny časom 00:11:62 sek.

Štvrtá disciplína

Bola to dobrovoľná súťaž o Siláka a najsilnejšieho koňa. Táto disciplína sa nezapočítavala do konečného hodnotenia. Hľadal sa koň, ktorý dokáže najďalej odtiahnuť dva mohutné kmene – kláty o hmotnosti 1,63 m³. Diváci očakávali predvedenie najsilnejších koní, ich napnuté svaly, ukážku živelnosti, no zároveň aj ich oddanosti. Sila, výbušnosť a vytrvalosť boli hlavnými predpokladmi víťazstva.

Najlepšie si počínal skutočný chladnokrvný silák, koň Belo s 36-ročným furmanom Michalom RAŠKEVIČOM z Kamienky. Potiahli smrekové kmene, 1,63 m³, do dĺžky 40 metrov vo fantastickom čase 0:11,36 sek. Niečo úžasné a diváci najmä konika odmenili spontánnym skandovaním a potleskom. Druhý skončil v ťažkom „kráľovskom ťahu“ 49-ročný Pavol Kitaš z Golianova (okres Nitra) s koňom Osterman, tretí Peter Kitaš st. zo Žaškova s koňom Pejo.

Pavol Kitaš, doterajší sedemnásobný celkový víťaz terchovského podujatia, v rozhovore uviedol: „Preteky sú pre mňa takým relaxom. Dnes má každý rôzne starosti. Celý týždeň sa človek narobí, a takto v sobotu či nedeľu si vydýchame. Pustíme všetky starosti z hlavy a sme na pretekoch – tak, ako na dovolenke.“ Veterán s opratami v ruke hovoril vlastne za poltucet Kitašovcov, ktorí do obce slovenského národného hrdinu pricestovali, podľa jeho naznačenej filozofie, dovolenkovať...

Odbornej porote, menovanej starostom Terchovej Jozefom Dávidikom, sa najviac zo všetkých zúčastnených páčil koň Belo furmana Michala Raškeviča z Kamienky. Zdobili ho vyblýskané remence, cengajúce medené peniažteky, červené brmbolce, ale tiež lesklá srst' a hustá hriva. Tento koň zvíťazil aj v diváckej ankete vydareného podujatia v Terchovej.

Vďaka dobrým snehovým podmienkam a veľkému úsiliu organizátorov, za podpory poslancov obecného zastupiteľstva, 18-ročník Pretekov gazdovských koní splnil očakávania. Nech žije ten devätnásť, ktorý sa bude konať 22. februára 2020.

Kamil SOMOROVSKÝ
(krátené)
FOTO František MUCHA

Milan Opalka preberá ocenenie z rúk otca biskupa Františka Rábeka

Milan Opalka laureátom ceny Fra Angelica

V utorok večer, 19. februára 2019, oceňovali v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave osobnosti kresťanskej kultúry na Slovensku. Medzi dvanástimi laureátmi nechýbal ani náš rodák, akademický sochár Milan Opalka. Slávnostné chvíle svojím umením spestrovali hudobníci a speváci z Františkánskej schóly Bratislava a Ťažká muzika z Terchovej. Na slávnosti sa za našu obec zúčastnili aj starosta Jozef Dávidík spolu so svojim zástupcom Mariánom Zajacom. Cenu Fra Angelica, ktorá pozostáva z diplomu a pamätnej medaile, odovzdával otec biskup František Rábek – predseda Rady Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru. Ten v homílii počas liturgie v jezuitskom Kostole Najsvätejšieho Spasiteľa, ktorá predchádzala samotnému oceňovaniu, okrem iného povedal: „Ďakujem za každého z vás. Prosme, aby sme mali na zreteli príklad našich vierozvestov, aby sme čerpali z našich kresťanských koreňov, a aby sa to prejavovalo v živote a činnosti každého z nás.“

Po prevzatí ocenenia predniesol Milan Opalka vlastné myšlienky, ktoré zrkadlia jeho vnútorný svet a poodhaľujú umelcovu dušu.

Láska je ako sklo

Láska je ako sklo.
Tiež sa rodí v ohni,
červené a horúce, ako srdce.

Potom pomaly vychladne.
Vtedy, keď nám nepraskne,
už nám ostane.

Má v sebe potešenie, krásu, jedinečnosť
i úžitok.

Je krehká
a musíme s ňou narábať s úctou.

Miluje čistotu,
inak je nepriehľadná.

Dá sa recyklovať!

Ako v ďalekohľade hory prenáša,
pod mikroskopom ju analyzujú básnici.

A ak nám nevypadne z rúk,
alebo ju nehodíme o stenu,
zomrie s nami.

Pritom je večná,
ako Božie oko.

Pane, niekedy mi je ľúto,
že ho nemáš sklenené.

Laudatio

(Predniesol Jozef Šimonovič)

Milan Opalka, akademický sochár, je výraznou osobnosťou medzi slovenskými sklárskymi výtvarníkmi. Rodák z Terchovej, vyštudoval Strednú školu umeleckého priemyslu v Bratislave a v roku 1986 absolvoval Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave, ateliér sklárskeho výtvarníctva. Na tejto škole aj od roku 1987 pôsobí ako vysokoškolský pedagóg; vyučuje najmä techniky brúsenia a tavenia skla. Milan Opalka sa po nežnej revolúcii v roku 1989 výrazne občiansky angažoval – pôsobil ako starosta vo svojej rodnej obci. Ako sklársky výtvarník má za sebou rad zahraničných aj domácich, samostatných i kolektívnych výstav. Z najvýznamnejších spomeňme samostatnú výstavu

v talianskom Trevisi, výstavu v Kolíne nad Rýnom, kde bolo ocenené jeho dielo. Vystavoval aj v Anglicku, Rakúsku, Holandsku, Nórsku, Poľsku a Českej republike; tiež na početných samostatných a kolektívnych výstavách na Slovensku.

Opalkova tvorba je realizovaná najmä v sklenených objektoch, vyznačujúcich sa precíznym technickým prevedením a pôsobivou estetickou kvalitou výrazu. Ako výtvarník má však širší záber; jeho tvorba obsahla aj sochárske realizácie – sú to bronzové, kamenné, drevené reliéfy a plastiky, ale zhotovuje aj objekty v exteriérovom prostredí, často veľmi zaujímavo osadené v pôsobivej terchovskej prírode.

Významné je tiež autorove sakrálné dielo. Najrozsiahljšou realizáciou je Krížová cesta v Terchovej. Tvorca sa zmocnil tejto témy, tradične stvárňovanej naratívnyimi figurálnymi výjavmi, veľmi slobodne a aktuálne – ale so silným výrazom prostredníctvom minimalizovanej poetiky, v ktorej silne pôsobí expresivita podstatných symbolov jednotlivých zastavení. Materiálová kombinácia kameňa a skla sa viaže na štruktúry okolitej prírody a umožňuje vstup svetla do jednotlivých objektov. Toto dielo je vzorovým príkladom súčasného sakrálneho umenia, ktoré korešponduje so spiritualitou dnešného kresťanstva.

Opalka zaujímavo stvárnil bustu pápeža Jána Pavla II., reliéf pre Symbolický cintorín v Tatrách i Kaplnku Sedembolestnej Panny Márie v Terchovej. Umelcovým dielom je tiež berla a katedra pre ordinára ozbrojených síl Slovenskej republiky. Tieto tradičné atribúty dokázal Milan Opalka stvárniť súčasným výtvarným jazykom, s kombináciou prírodných i ušľachtilých materiálov. Pri príležitosti návštevy v Bratislave bol Svätému Otcovi odovzdaný dar primátora – sklenený objekt kríža, ktorý vytvoril rodák z Terchovej.

A aby sme ostali prítomní v okamihu dnešnej udalosti, Milan Opalka je autorom sklenenej plakety, ktorú Konferencia biskupov Slovenska udeľuje laureátom ako cenu Fra Angelica.

Vydavateľ a redakcia našich novín Milanovi Opalkovi srdečne blahoželajú k získaniu významného ocenenia.

-zaj-

FOTO Erika LITVÁKOVÁ

Významné ocenenie nášho priateľa

Prezident Macedónskej republiky Gjorge Ivanov udelil 12. marca 2019 v Skopje bibliografovi prekladateľovi Stojanovi Lekoskemu – dlhodobo žijúcemu na Slovensku – Medailu za zásluhy o Macedónsko. Laureát ju získal „za významný prínos k potvrdeniu a propagácii súčasného macedónskeho jazyka, literatúry a kultúry v Slovenskej republike, ako aj k rozvoju priateľských vzťahov medzi Macedónskou republikou a Slovenskou republikou“.

Stojanovi Lekoskemu, ktorý je našim osvedčeným spolupracovníkom a dobrým priateľom, srdečne blahoželáme k získaniu prestížneho vyznamenania. Aktuálne s ním spolupracujeme na programovom zabezpečení jubilejného XXX. ročníka Cyrilometodských dní v Terchovej.

-red-

Stojan Lekoski (vľavo) pri preberaní vyznamenania

ÚSPEŠNÝ KONCERT

Láska je v nás

V Terchovskej galérii umenia sa 1. marca 2019 uskutočnil koncert chrámového zboru Chórus II. a jeho hostí s názvom Láska je v nás. Koncert dirigoval a slovom sprevádzal Rudko Patrnčiak, riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska Terchová.

Koncert bol prehliadkou toho, čo môžu počuť návštevníci každú nedeľu počas „veľkej svätej omše“ v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Terchovej, ako aj toho, čím duchovná hudba v našej obci žije.

Samotná myšlienka koncertu vychádzala zo zámeru slávnostne ukončiť fašiangové obdobie, dať poslucháčom príležitosť na zamyslenie pri počúvaní skladieb z bohatého repertoáru a hudobnej produkcie Chórusu II.

Na podujatí sa predstavili aj hostia : Marek Dikoš – Slávik Slovenska 2017, multiinstrumentalistka Alexandra Ondrušová, sólistky speváčky Anna Dávidíková a Veronika Zajacová, klavírny sprievod Zuzana Patrnčiaková.

O úspechu koncertu svedčí aj standing ovation, ktorým publikum ocenilo výkon umelcov. Všetkým organizátorom ďakujeme a veríme, že takúto skvelú atmosféru budeme mať možnosť zažiť znova o rok.

Renáta OPALKOVÁ

FOTO František MUCHA

Terchovský včelársky krúžok

Teoretická príprava I.

Včelársky krúžok pri ZŠ s MŠ Adama Františka Kollára v Terchovej a ZO SZV Žilina má päťročnú históriu. Nadšenie pani riaditeľky Mgr. Renáty Opalkovej naštartoval veľký záujem žiakov druhého stupňa. Na prvé stretnutie prišli sami chlapci z dvoch tried piateho ročníka, celkom až pätnásť žiakov. Postupne sme si osvojili čas a miesto stretnutí po vyučovaní v triede – každý štvrtok. Začali sme predstavením produktov včiel, spojeným s ochutnávkou medu a vlašských orechov, pokračovali fyziológiou a botanikou včely medonosnej. Prešli sme tiež včelársky rok po jednotlivých ročných obdobiach.

Každoročne sa zapájame do medových raňajok, čím sa pripravujeme na príchod Vianoc. Medy získame od budúcich nových dospelých včelárov, ktorí sa pripravujú na čerpanie dotácií na nákup troch včelstiev a troch úlových zostáv po absolvovaní včelárskeho kurzu pre začiatočníkov.

Krúžok dospelých

A teraz niečo o programe včelárskeho krúžku dospelých. Stretnutia prebiehajú vždy v nedeľu po ôsmich vyučovacích hodinách. Začínáme v septembri otázkami o výbere vhodného úlového systému a základmi včelárenia. Najdôležitejšou úlohou je výber úlového systému a príprava úľa na osadenie včelstva matkou od registrovaného chovateľa matiek. V novembri je aktuálna téma, ktorú by mal každý budúci včelár, ak chce dobre včeláriť, poznať detailne – anatómia a fyziológia včely medonosnej. V decembri je veľmi aktuálna téma včelích produktov, prinesených medov od známych miestnych včelárov, spojená so súťažou o najlepší med.

Všetky medy získavajú cenu a pozdravný list od ZŠ s MŠ Terchová za prácu v prospech slovenského školstva. Robíme tiež ochutnávku kvetových a medovicových medov. Na poslednom štvrtom ročníku sme to doplnili aj o ochutnávku medoviny ako výsledku práce priateľov včelárov z predchádzajúcich ročníkov. V novom kalendárnom roku máme ešte päť stretnutí. Prechádzame včelárskym rokom po jednotlivých mesiacoch. Navštívime priateľa včelára Štefana Bindasa, ktorý pre nás pripraví praktickú ukážku varenia a výroby medoviny. V školskej dielni zbíjame rámiky a zatavujeme medzistienky. V mesiaci máj pravidelne navštevujeme včelnicu priateľa včelára Jozefa Orlíčka a získavame potrebné skúsenosti pre chov matiek. Potom prakticky prelarvujeme trojdňové vajíčka na dno umelej bunky pred vložením do chovného rámika. Na deviaty deň vystavanú materskú bunku škôlkujeme. Vyliahnuté matky pridávame do oplodniačikov. Nemenej dôležitá je aj príprava na predaj z dvora získaných produktov od budúcich včelstiev.

Na včelíne Ďurkov Laz

Zimné mesiace využívame na teoretickú prípravu pred prvým preletom včiel, ktorý sledujeme na včelnici Ďurkov Laz. Krúžok žiakov sa pravidelne zúčastňuje, po úspešnom absolvovaní korešpondenčnej súťaže testov z časopisu Slovenský včelár, na celoslovenskej súťaži Mladý včelár.

Minulý rok bol veľmi úspešný; získali sme druhé miesto, za čo nás pozvali do českého mestečka Nasavrky na súťaž Zlatá včela. Terchovský žiacky krúžok úspešne reprezentoval Filip Akantis, ktorý získal „nerezový dymák“. Aj ďalší traja chlapci, Michal Baránek, Marián Mažgút a Branislav Krajčík, začali chovať po jednom včelstve.

V súčasnosti sme na križovatke. Prví, ktorí začali písať históriu terchovských mladých včelárov, sú žiakmi deviateho ročníka

a pripravujú sa na prijímacie skúšky. Nič však nie je stratené. V školskom roku 2018–2019 sa prihlásili ďalší pokračovatelia, okrem piatich chlapcov aj dve dievčatá. Začínáme od začiatku a dúfam, že si zopakujeme všetko o včielkach a ich pracovitosti premietneme do praktickej činnosti na včelstve, ktoré máme umiestnené v areáli školy.

TEXT a FOTO **Ing. Štefan ĎURKO**
vedúci včelárskeho krúžku

Nezábudky Nasti Javorníckej 2019

Pre mňa sú srdcovou záležitosťou každoročné Nezábudky Nasti Javorníckej, ktoré sa teraz uskutočnili 29. marca 2019 v Terchovskej galérii umenia.

Do poroty zasadli Inka Grofčíková, Magdaléna Černeková a moja maličkosť. Veľké ĎAKUJEM patrí našim podporovateľom: Coba, s.r.o., Obec Terchová, Maruna, s.r.o., Mucha Apartments, Jánošíkova koliba, N-sport Terchová, Relax salón Mandala, Ján Rechtorík, Kvetinárstvo Fialka – Mária Vráblová, CREATIVdekor, Podarúnok – Suveníry Terchová, Cukrárenská výroba Belá – Cabadaiová Eva, Kvetinárstvo Varín – Katarína Kubíková, Korbáčiky a syrové výrobky Belá, Drogeria Belá – Janka Žideková, Lekáreň Synka Terchová, Suveníry – Turistické centrum Terchová, Eiscafe Delikana Žilina, 35-ka Varín.

Súťažiacim srdečne blahoželáme a veríme, že Nezábudky Nasti Javorníckej sú nezabudnuteľné pre každého, kto ich na vlastnej koži okúsi.

Vítazi

1. miesto, poézia – deti: Alexandra Vráblová
 2. miesto: Magdalénka Vrábliková
 2. miesto, próza – deti: Janka Kvočková
 2. miesto, vlastná tvorba – deti: Alžbeta Kavuláková
 1. miesto, vlastná tvorba – starší žiaci: Patrik Kavulák
 1. miesto, próza – stredoškôlaci: Alžbeta Mažgútová
 1. miesto poézia – nad 60 rokov: Anna Šutáková
 2. miesto: Žofia Moresová a Eva Gundová
 1. miesto, vlastná tvorba – nad 40 rokov: Antónia Muchová
 2. miesto: Nicol Kavuláková
- Mimoriadnu cenu poroty získala Alžbeta Mažgútová

Hádam o rok...

Mária VRÁBLIKOVÁ JANIČÍKOVÁ
FOTO František MUCHA

Z činnosti ZO SZTP Terchová

Dňa 10. marca 2019 sa uskutočnila Výročná členská schôdza Základnej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých Terchová (ZO SZTP), na ktorej bola zhodnotená naša činnosť za rok 2018. Pozvanie prijali zástupcovia Krajskej a Okresnej rady SZTP, takisto i Obecného úradu v Terchovej.

Po krátkom privítaní členov a pozvaných hostí sme si pripomenuli 30. výročie znovu založenia ZO SZTP. Pri jej zrode stál Ján Miho ml., ktorý je dodnes stálym členom našej ZO. Predstavujeme asi najpočetnejšiu organizáciu v obci; ku koncu roka 2018 máme evidovaných 89 členov, z toho sú 4 vozičkári. Vedenie ZO tvorí 5-členná rada, ktorá sa počas roka pravidelne schádza. Rieši administratívne, organizačné a finančné záležitosti potrebné na chod organizácie.

Keďže sme nezisková organizácia, financie získavame jedine od sponzorov. Chcem im z tohto miesta poďakovať a zároveň poprosiť o ďalšiu spoluprácu do ďalších rokov. Z podpory sponzorov môžeme vykonávať činnosť a všetky naše aktivity.

Počas roka sa zúčastňujeme na kurzoch sociálnej rehabilitácie v Nimnici a Turčianskych Tepliciach, organizovaných Okresnou radou SZTP v Žiline. Aktívne sa tiež zapájame do kultúrno-spoločenských činností. Dvakrát do roka sme sa zúčastnili na Okresných športových hrách v Bytčici, kde naši členovia obsadili popredné miesta. Ján Miho sa dokonca stal celkovým víťazom Krajských športových hier v Bytčici – z celkového počtu 80 účastníkov!

V priebehu roka 2018 zorganizovala ZO poznávací zájazd na Ukrajinu, kde sme si pozreli pamiatky Užhorodu a Mukačeva. Trojdňový pobyt absolvovalo 23 našich členov. Zúčastnili sme sa aj na výstave fotografií telesne postihnutých občanov v Žiline, ktorú zorganizovalo Okresné centrum SZTP.

Rada ZO SZTP Terchová pripravila výjazdové zasadnutie Okresnej rady SZTP, ktoré sa konalo v priestoroch Obecného úradu v Terchovej. Zasadnutie bolo spojené so zaujímavým kultúrno-spoločenským programom.

Toľko nateraz z našej bohatej činnosti.

TEXT a FOTO **Štefan DIKOŠ**
predseda ZO SZTP Terchová

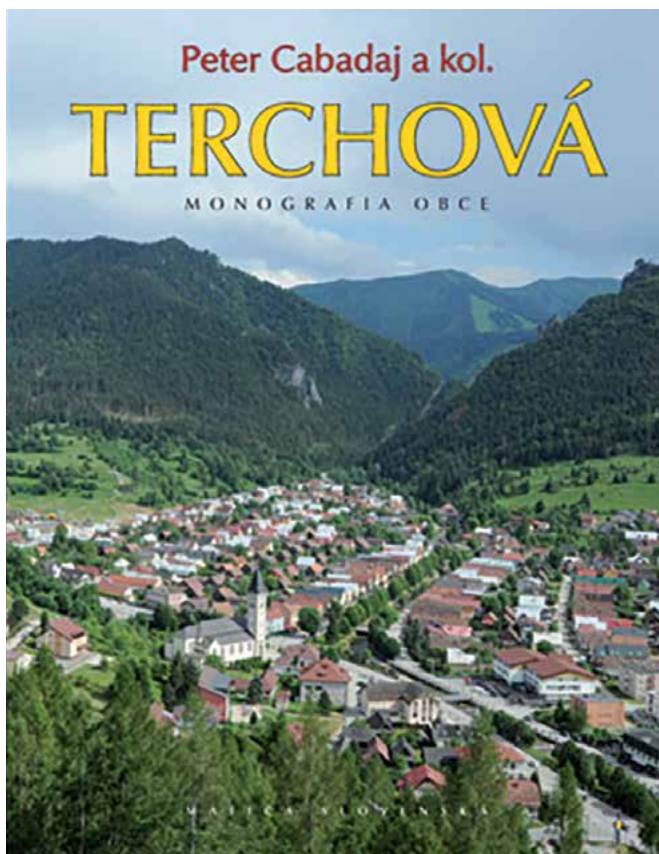

Sedem viet o monografii obce Terchová

Medzi najvýznamnejších súčasných kultúrnych manažérov, zároveň literárnych a kultúrnych historikov, znalcov literárneho exilu, filmového a ľudového umenia, folkloristiky a všelijakých iných vedných odborov a umení, ako aj znamenitých spisovateľov a publicistov na Slovensku jednoznačne patrí Peter Cabadaj. Dennodenne nás o tom presviedčal vo vedúcich funkciách na riadiacich postoch v Matici slovenskej či Slovenskej národnej knižnici. Bola a je s ním radosť spolupracovať, či už išlo o multikultúrne výstavnícke, festivalové, literárne, knižné alebo iné projekty a podujatia, či išlo o medzinárodnú, národnú, krajskú alebo regionálnu, obecnú až lokálnu vec. Perfektný a stopercentne koncentrovaný Peter Cabadaj sa vždy s veľkým nasadením a neobyčajnou dôkladnosťou o všetko do najmenších detailov postaral organizačne, a, samozrejme, aj svojím autorským vkladom – s osobitým vyspelým štýlom a spisovateľským naturelom. Takto umelecky talentovaná, organizačne schopná, faktograficky až encyklopedicky znalá a esteticky vycibrená kapacita, a kultúrny manažér s temer absolútnym zmyslom pre tímovú spoluprácu bol a je v našich zemepisných šírkach ojedinelým zjavom, často sa nevidiacim, a preto mu tieto kvality okolie závidí, nepraje, nežičí a často aj zneužíva...

Jednou z posledných aktivít Petra Cabadaja v oblasti knižnej kultúry a odbornej spisby je nateraz vydanie monografie jeho rodnej obce Terchová. Jej erudovaný zostavovateľ, zanovitý a rázovitý, ale najmä dobroprajný a slobodu milujúci Terchovec Peter Cabadaj, ako sme ho predstavili a poznáme, je v týchto tvorivých intenciách súčasne aj autorom a spoluautorom viacerých kapitol (História obce do roku 1945, Rímskokatolícky Kostol svätého Martina, Obec v rokoch 1945–1989, Rímskokatolícky Kostol svätých Cyrila a Metoda, Obec po roku 1989, Ľudová kultúra, Cestovný ruch, Terchová v umeleckej reflexii, Život v obci včera a dnes, Terchovské naj, Osobnosti). Vlastne, Peter Cabadaj z mnohých nenapísal v monografii iba dve kapitoly. V prvom prípade ide o Terchovské recepty, a to z jednoduchej príčiny, lebo variť proste nevie, pričom mu vypomohla Oľga Chudovská, v druhom neprispel do state Rozpomienky. No uverejnil v nej postrehy historicko-umeleckých osobností o Terchovej – od Jozefa Miloslava Hurbana, Martina Benku, Jána Smreka, Kolomana Geraldiniho, Bohumila Hrabala, Milana Rúfusa po jediného ešte žijúceho klasika a mága slova, svojho osobného priateľa Ľubomíra Feldeka. Ten do monografie prispel rozprávkou s terchovskou tematikou

O chodiacej chalupe, napísanou na chválenkárské motívy pána majstra ľudového rozprávača Alojza Chvasteka, s ktorým sa Feldek za mlada spoznal počas svojho redaktorského pôsobenia na susednej Orave.

Monografia obce Terchová má anglické a poľské resumé, miestny (miestopisný) a menný register. O kvalitnej grafickej úprave tejto reprezentatívnej publikácie sa asi netreba osobitne zmieňovať – je za ňou Cabadajov „dvorný“ výtvarník Ján Novosedliak.

Dúfajme, že monografia o Terchovej, vydaná vo Vydavateľstve Matice slovenskej v roku 2018, nebola v nej Cabadajovým déja vu... Neodpustím si poznámku. V Čechách sa koniec postavy Vikiho Cabadaja v podaní herca Jana Antonína Duchoslava konal iba na filmovom plátne v klasickej snímke Sněženky a machři..., u nás sú popravy Jánošíkov – Cabadajov, teda zbavovanie sa konkurencie, v reáli akoby na programe dňa. „C'est la vie... už ma (to) príliš nebaví...“

Pavol PARENÍČKA
FOTO František MUCHA

Poznámka: Recenzia doc. PaedDr. Pavla Pareničku, CSc., vysokoškolského pedagóga, autora biografickej literatúry, historika a publicistu, vyjde v najbližšom čase na stránkach mesačníka Slovenské pohľady (rubrika Sedem viet o siedmich knihách).

Zostavovateľ monografie Peter Cabadaj so spolupracovníkom Mariánom Zajacom

Ťažká muzika v Špindlerovom Mlýne

Petra Vlhová v plnom nasadení

V dňoch 8. – 9. marca 2019 sa v Špindlerovom Mlýne uskutočnili preteky Svetového pohára v zjazdových disciplínach žien, v ktorých nás tak úspešne reprezentuje rodáčka z Liptovského Mikuláša Petra Vlhová.

Pri tejto príležitosti firma Northfinder, ktorá vyrába a distribuuje športové oblečenie, organizovala prezentáciu svojich výrobkov na budúcu sezónu. Toto oblečenie si môžete zakúpiť aj v Terchovej v predajni „N“ šport. Na spomínanú prezentáciu sme boli pozvaní aj my – Ťažká muzika. A bola to pre nás veľká česť!

Na pretekoch sa zúčastnilo veľa slovenských fanúšikov, ktorí prišli povzbudiť našu favoritku. Nechýbal ani rodák z Terchovej a bývalý československý reprezentant v lyžovaní Martin Weiner. Ten bol nadšený atmosférou, vybavenosťou a poskytovanými službami strediska v porovnaní s minulosťou. Mne sa taktiež vybavili spomienky na toto české stredisko, kde sme sa s dcérami Mirkou a Táňou viackrát zúčastnili na snowboardových pretekoch. Dokonca sa nám tam podarilo získať pódiové umiestnenie!

Dúfajme, že i v blízkom čase budeme môcť povzbudzovať ďalšie slovenské, možno dokonca aj terchovské talenty. K tomu by istotne mohli dopomôcť aktivity, ktoré sa v rámci lyžovania organizujú v našom stredisku Vrátna. Ide napríklad o každoročné FIS preteky žiakov, na ktorých sa zúčastňujú viacerí lyžiari objavujúci sa neskôr v pretekoch svetového pohára. Takéto podujatia by sme mali viac divácky podporovať a motivovať tým deti k športu, na ktorý máme vytvorené celkom slušné podmienky.

V roku 2018 naša obec podpísala s mestom Liptovský Mikuláš „Zmierovaciu zmluvu“ kvôli odsúdeniu a popraveniu Juraja Jánošíka. Mohli by sme v rámci toho lobiť u predstaviteľov mesta, aby prišli na návštevu Jánošíkovho rodiska spolu s ich slávnou a úspešnou rodáčkou Petrou Vlhovou. Určite by to bola motivácia pre naše deti, ako i pekná propagácia strediska Vrátna. To je len taká úvaha z mojej strany...

Ladislav HANULIAK
FOTO Internet

NAJVÄČŠÍ SLOVÁK

Hlasujte za Jánošíka

Aktuálne vrcholí mediálne aj spoločensky ostro sledovaná televízna anketa RTVS o Najväčšieho Slováka. Pripomeňme, že do finálovej desiatky postúpilo na základe esemeskového hlasovania divákov týchto 10 osobností (v abecednom poradí): Cyril a Metod – kandidujú spolu, Alexander Dubček, Jozef Gabčík, Andrej Hlinka, Gustáv Husák, Juraj Jánošík, Peter Sagan, Anton Srholec, Milan Rastislav Štefánik, Ľudovít Štúr.

Prvého z desiatky uvedených finalistov, ktorí získali najviac hlasov, predstavila RTVS v stredu, 20. februára 2019, v hlavnom vysielacom čase na Jednotke legendárneho zbrojníckeho kapitána a ľudového hrdinu, rodáka z našej obce Juraja Jánošíka. Ako obhajca priblížil v zaujímavo spracovanom polhodinovom filmovom dokumente svojho rodáka historik, spisovateľ a publicista Peter Cabada – okrem iného tiež dlhoročný šéfdramaturg Medzinárodného folklórneho festivalu Jánošíkove dni v Terchovej. Bezprostredne po odvysielaní filmu, ktorý sa stretol s veľkým ohlasom a záujmom, nasledovala v priamom televíznom prenose diskusia obhajcu Petra Cabada s dvoma oponentkami – etnologičkou Hanou Hlôškovou a historičkou Dianou Duchoňovou –, ktorú moderoval Štefan Chrappa.

Slávnostné vyhlásenie výsledkov ankety o Najväčšieho Slováka sa v priamom prenose RTVS uskutoční 1. mája 2019 v Bratislave. Dovtedy ešte môžu všetci záujemcovia poslať SMS správou svoj hlas napríklad aj Jurajovi Jánošíkovi, ktorého mnohí ľudia v rámci televíznej súťaže vnímajú ako reprezentanta Terchovej.

-red-

Ľudovít Fulla: Jánošík ochranca chudoby (olej, 1956; v zbierkach Slovenskej národnej galérie)

Od konca roku 2005 uverejňujeme na stránkach obecných novín stručné profily výrazných postáv Terchovej. Pri ich publikovaní uplatňujeme princíp časového hľadiska – od 17. storočia dodnes. Sedemdesiatou štvrtou osobnosťou v rámci nášho dlhodobého seriálu je **Milena Rechteríková** (rod. Margetinová). Autorovi medailónu pomohli pri zabezpečovaní podkladových materiálov Danko Rybárová a Marián Zajac.

Milena RECHTORÍKOVÁ

učiteľka

(narodená 30. marca 1939
v Novom Meste nad Váhom)

Jan Amos Komenský kedysi povedal, že „jeden deň s dobrým učiteľom je viac ako tisíc dní usilovného samoštúdia“. Dovoľujeme si doplniť „učiteľa národov“, že viesť človeka od útlej mladosti k poznaniu krásy a pravdy je vznešeným poslaním tých, ktorých v živote zdobí meno UČITEĽ. Každý z nás mal svoju prvú pani učiteľku, ktorú miloval pre jej láskavosť, múdrosť, ochotu pomáhať v prvých krokoch veľkého sveta, ktorým sa pre malého nesmelého prváčika stala škola. Možno na niektorých učiteľov po rokoch zabudneme, ale prvá pani učiteľka – na tú sa jednoducho zabudnúť nedá. Pre mňa osobne je takouto bytosťou Milena Rechteríková.

Základnú školu vychodila v rodnom Novom Meste nad Váhom. Od 1. septembra 1953 do 5. júna 1957 študovala v Trenčíne na Pedagogickej škole pre vzdelanie učiteľov národných škôl 1. – 5. ročníka. Prvou učiteľskou zastávkou mladej začínajúcej pedagogičky bola osemročná Základná škola u Repáňov, kde prišla spolu s Margitou Gerbelovou (bývala v osade Martinčekovia) na základe „umiestnenky“ 26. augusta 1957. Dva roky učila na druhom stupni slovenský jazyk a literatúru, dejepis a hudobnú výchovu, jeden rok bola zástupkyňou riaditeľa školy Milana Okuliara. Dôležitým dátumom v učiteľskej dráhe Mileny Rechteríkovej je tiež 1. september 1960. Vtedy začala pracovať ako riaditeľka na málotriednej (dvojtriednej) Základnej škole v Hornej Tižine – u Rusnákov, kde s rodinou aj bývala. Žiakov tu učila rozšíreným vyučovaním v troch spojených ročníkoch. V Hornej Tižine, kde viedla i miestnu (ľudovú) knižnicu, pôsobila 12 rokov a za svoju nesmierne obetavú prácu a celkový prístup k výkonu učiteľského povolania získala tieto ocenenia: Diplom za nové formy vyučovania 1. – 3. ročníka; Čestné uznanie za prácu a dosiahnuté výsledky v školskej praxi; Čestné uznanie za vedenie miestnej knižnice od Okresnej knižnice v Žiline.

Dňa 1. februára 1973 prišlo k zlúčeniu troch malých základných škôl – u Repáňov, Gregušov a v Hornej Tižine – do Základnej deväťročnej školy Terchová – Struháreň (v časti Gregušovia). Milena Rechteríková v nej ako učiteľka pôsobila až do odchodu na zaslúžený odpočinok v roku 1993. Počas celej svojej pedagogickej

praxe sa aktívne zapájala do prípravy a realizácie kultúrnych a spoločenských podujatí, organizovaných školou aj obcou.

Zástupca starostu Terchovej Marián Zajac, ktorý je taktiež učiteľom, o nej napísal: „Pani učiteľka Rechteríková ma učila na prvom stupni tri zo štyroch ročníkov. S úctou si spomínam na jej pedagogickú všestrannosť. Okrem natrvalo vštepených základov z čítania, písania a matematiky nás s entuziazmom jej vlastným zaučala aj ručným prácam, prácam na poličku a vo fóliovníku, ktoré boli súčasťou areálu školy u Gregušov. Pestovanú zeleninu sme tam chodili polievať aj cez letné prázdniny. Samozrejme, neostalo len pri polievaní... Nielen dievčatá – spolužiačky sa učili štrikať, šiť či štopkať. Aj my, chlapci, sme im krvopotne sekundovali, čoho dôkazom je u mňa dodnes uchovávaná, vlastnoručne ušitá hrebenárka...“

Pedagogickej činnosti sa Milena Rechteríková venovala aj ako dôchodkyňa. Učila podľa potreby na základných školách v Terchovej (ústredie, Struháreň), Lysici a Zádubní. Neúnavne vstúpila svojim žiakom myšlienku, že vzdelanie je najmä múdrejšou investíciou, hodnotou, ktorá sa nestráca vekom ani infláciou.

Obísť nemôžeme tiež mimoriadne dôležité rodinné skutočnosti. V auguste 1959 sa vydala za Františka Rechteríka a spolu vychovali tri deti – Miloša, Luboša a Danku, ktorá pokračuje v práci v školstve. So synmi a dcérou manželov Rechteríkovcov som v detstve strávil množstvo času a spájajú nás jedinečné zážitky, keďže sme žili, vyrastali a dospievali v bezprostrednom

susedstve. Danka bola dokonca mojou spolužiačkou na základnej škole v Struhárni. Celkový obraz krátkej spomienky ešte umocňuje fakt, že Milena Rechteríková bola v druhom polroku školského roka 1972/1973 mojou prvou triednou učiteľkou na spomínanej, vtedy novootvorenej škole. Nikdy nezabudnem, s akou maximálnou starostlivosťou, trpezlivosťou a porozumením nás ako prváčikov učila, viedla a usmerňovala. Mali sme pred ňou obrovský rešpekt, ale za zdanlivo prísny výrazom tváre bola skrytá hlboká človečina a úprimný záujem o naše formovanie. Kdesi v útrobach vlastnej pamäti mám zachytený tiež jej citlivý situačný humor, ktorým dokázala uvoľniť napätú atmosféru pred nejakým našim folklórnym či recitačným vystúpením, školským podujatím alebo súťažou. Neskôršie mnohým z nás takto pomáhala pri dôležitých životných rozhodnutiach a skúškach.

Naša pani učiteľka Milena Rechteríková si koncom marca

pripomenula významné životné jubileum. Keďže ide o dámu, vek prezrádzať netreba. Čo ale urobiť treba – a spravím to za mohutný zástup jej žiakov veľmi rád –, je hlboko sa pokloniť a úprimne poďakovať jubilantke za všetko, čo nie vždy v prajných časoch vykonala pre terchovské školstvo, kultúrne a spoločenské dianie v našej obci.

Do ďalších rokov vinšujeme pevné zdravie, neutíchajúci životný elán, radosť zo svojich blízkych a trvalé rodinné šťastie. Ad multos annos!

Literatúra: Rybárová, D. *Životopis Mileny Rechteríkovej* (Rukopis, 2018).

Peter CABADAJ

FOTO Danka RYBÁROVÁ

ZO SPOMIENOK ALOJZA CHVASTEKA II.

Maľovanie obrazu Alojza Chvasteka

Keď som v roku 1985 začal maľovať portréty terchovských muzikantov a osobností, pán Alojz Chvastek svojším spôsobom zareagoval na moje maliarske snaženie.

– Počúvaj, Mucha, a kedy namaľuješ obraz aj se mňa.

Pre mňa to bola veľká česť a jasná výzva, aby som si hľadal čas a začal maľovať. Jedného dňa, po dohode kedy, prišiel do môjho skromného ateliéru a ja som začal ako neskúsený maliar-portrétista maľovať obraz Alojza Chvasteka. Sprvoti to išlo veľmi dobre, ale po nejakom čase Chvastek začal byť nervózný; že musí ticho sedieť a, navyše, v jednej polohe. Okamžite mi napadlo, že toto jeho chovanie musím rešpektovať a nejako riešiť. Urobil som niekoľko fotografií z jeho pózovania a dohodli sme sa, že obraz už domaľujem z týchto snímok.

Asi po mesiaci som mal obraz hotový. Preto som pri prvom stretnutí pánovi Alojzovi Chvastekovi navrhol, aby prišiel ku mne a zhodnotil moje maliarske snaženie. Keď prišiel a zbadal obraz, bol veľmi prekvapený a naradovaný, čo vidí. Obraz bol namaľovaný v životnej veľkosti, takže bol dosť veľký. Takéto veľké obrazy predtým Chvastek vidával len v kostoloch a galériách. Naradovaný mi hovorí:

– Je to lepšie ako v skutočnosti. Máš zlaté ruky.

Ja mu na to hovorím:

– Pán Chvastek zdá sa mi, že som vám namaľoval malé oči.

On odvetil:

– Niš s tým nerob, to je veľmi dobré. To ja teraz chodím pijúci a tie oči mám také prižmúrené.

Spokojní obaja sme sa rozlúčili a pán Chvastek zamieril rovnako do krčmy (Družstva). Tam sa ho chlapi pýtajú, čo robil, kde bol. A on im vraví:

– Bol som u teho vršana Muchu. Maloval se mňa obraz, ale ja viem, prečo to robí. Veď za takýto obraz Chvasteka dostane, kelo bude chceť...

Toto je môj príbeh s človekom, ktorý svojím životom vytváral humornú jedinečnosť Terchovej.

Zapísal František MUCHA

(Terchová, 29. 10. 2018)

MALBA František MUCHA

FOTO Dagmar Dida PONECHALOVÁ

GYDARENÉ KONCERTNÉ TURNÉ

Arzén & Čechomor

Dve oslavy dvoch jubileí. Takto vyzeralo spoločné turné obľúbených kapiel Arzén a Čechomor. Prvá menovaná skupina je na hudobnej scéne tridsaťpäť rokov, české zoskupenie tridsať – to sa muselo patrične osláviť. Terchovsko-žilinskí rockoví Jánošíci si na turné pripravili „vychytávky“ v podobe veľkoplošných obrazoviek a veľkej svetelnej šou. Svojich fanúšikov potešili na piatich marcových koncertoch v Bratislave, Ružomberku, Žiline, Trenčíne a Nových Zámkoch.

O stručné zhodnotenie turné sme požiadali spoluzakladateľa, gitaristu a skladateľa kapely Arzén Paľa Cabadaja.

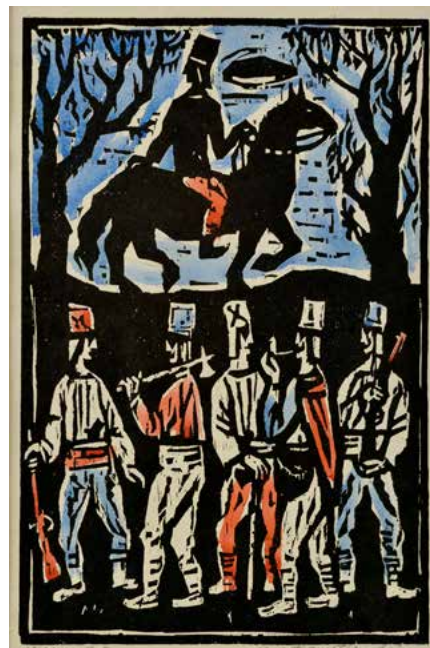
„Sme veľmi radi a vďační za to, že Arzén mohol spoločne so skupinou Čechomor absolvovať koncertné turné po piatich slovenských mestách... Bolo nám ctou zahrať si na jednu pódium s českou stálicou populárnej hudby, s ktorom máme aj veľa spoločného. Okrem príbuzného folkrockového žánru nás spája i spolupráca na skladbe Dievčatko. Karel Holas a Franta Černý k nej nahrali a naspievali podklady. Skladba vyšla ako bonus v reedícii cédečka Teraz nám vyhráva – špeciálne aj na podporu turné.

Na vystúpenia sme sa starostlivo pripravovali, a to nielen hudobne, ale i vizuálne. Veľká dilema bola pri výbere skladieb, lebo za tie roky sa nám toho nazbieralo veľa. Preto sme sa snažili zostaviť taký set piesní, ktorý zachytáva našu doterajšiu tvorbu a vývoj v kocke. Dúfam, že sa nám to podarilo, a že si poslucháči prišli na svoje, lebo koncerty boli z veľkej časti vypredané. Keďže vystúpenia trvali cca hodinu a pol, tak sme chceli fanúšikom za ten čas ponúknuť

všetko, čo bolo v našich silách. Okrem spomínanej projekcie a svetelnej šou sme skladby osviežili hudobnými hosťami, s ktorými už roky spolupracujeme a spájajú nás tiež kamarátskej vzťahy. Na klávesoch hral hudobník, ktorý s nami spolupracoval na takmer všetkých albumoch – volá sa Ľuboš Tomaščík. Päť skladieb zahrála, zaspievala a umocnila svojím temperamentom Nebeská muzika z Terchovej. S touto sláčikovou skupinou sporadicky koncertujeme, sme spolu od jej začiatkov a máme na konte spoločný album Arzénu a Nebeskej muziky Ešte raz...

Pevne verím, že si v tejto zostave ešte zahráme, lebo kombináciu terchovského folklóru a rock and rollu milujeme, má veľký náboj, energiu a silu. Toto nás spája a Arzén drží už vyše 35 rokov pohromade“ (Paľo Cabadaj). Záverom ešte pripomenieme, že kapela Arzén hrá už dlhodobo v stabilnej zostave: Jaro Gažo – spev, Paľo Cabadaj – gitara, Igor Klein – gitara, Jano Heinrich – bicie a Miro Fedor – basgitara.

-red-

Ernest Zmeták: Zbojníci (1963, farebný drevoryt)

Storočnica narodenia Ernesta Zmetáka

V januári si naša kultúrna verejnosť pripomenula storočnicu narodenia renomovaného výtvarníka a zberateľa umenia Ernesta Zmetáka (12. 1. 1919 Nové Zámky – 13. 5. 2004 Bratislava). Na domácu výtvarnú scénu vstúpil spolu s umelcami, ktorých kunsthistorici zvyknú označovať ako pokolenie druhej svetovej vojny. Majstrov vyhranený autorský rukopis a štýl bol postavený na racionalizme, strohosti a vecnosti stvárňovania zvolenej témy.

Popri dominantnej maľbe venoval pozornosť aj grafike, kresbe, ilustrácii a monumentálnym opusom v architektúre. Zjavne ho inšpirovala slovenská ľudová kultúra, balady a zvykoslovie, kresťanské posolstvá, biblická tematika či rôznorodé talianske motívy. Blízka mu bola tiež jánošíkovská, respektíve zbojnícka tradícia, čo potvrdzujeme uverejneným dielom.

Ernest Zmeták bol laureátom viacerých prestížnych domácich aj medzinárodných ocenení.

-pc

NEČAKANE NÁS OPUSTIL

Za Branečkom Porubčanským

V doobedňajších hodinách, 9. marca 2019, nás náhle opustil manžel, otec, brat, rozhodca z výkonu, chovateľ, lesník, vynikajúci vodič, všestranný kynológ a predovšetkým výnimočný človek, kamarát **Branislav Porubčanský**.

Celý svoj život zasvätil hore a psom. Mal neuveriteľne vyvinutý cit pre to, čo robil. Už ako dieťa vyrastal po boku svojho otca vo Varíne popri stavačoch, neskôr – pred a počas vojenčiny – dosahoval vynikajúce výsledky na vrcholných podujatiach so slovenským kopovom Zoly spod Kokavskej varty. V tej dobe sa už pohrával s myšlienkou viesť farbiara po vzore uja Jana Martoníka, o ktorom mi veľa rozprával. „Jano, to je chlap, ktorý ma priviedol ako prvý k farbiarom. Raz ťa s ním zoznámim.“

Po príchode do Terchovej, ako mladozženáč s Dankou, nekonečne trpezlivou manželkou, pracoval ako lesník u grófa Rudolfa Kubínca. Keď sa zmenili vlastníci majetku, pokračoval u „veľkého Jana“, ako ho familiárne volal. To mu už robila spoločnosť všetkým dobre známa Oľa Fatra, s ktorou štartoval na Pohári Slovenského poľovníckeho zväzu, neskôr bola víťazkou Fatranského pohára 2003, o rok na to víťazkou Memoriálu Fridricha Konráda v Topoľčiankach 2004. Súčasne v jej „tieni“, ako to Branečko vravieval, náš chov obohacoval aj kvalitný plemenník Gero Vandračka. Ďalšou v poradí bola ešte stále žijúca, vynikajúca Cesy z Prameňov Turca, s ktorou štartoval na ISHV 2007 a 2011. V roku 2009 zvíťazili na Memoriáli B. Gierszewskiego v Poľsku, o rok neskôr potvrdili svoju kvalitu víťazstvom na MFK 2010. To, že

ešte stále nám mal čo ukázať, potvrdil na jeseň 2018 na klubových PF, kde s mladou Nely Vrátna dolina získali historický prvý titul CACT.

Pôsobil ako prísny, ale spravodlivý rozhodca z výkonu na národnej aj medzinárodnej úrovni. V kluboch ISHV mal veľký rešpekt a hájil naše farby v každom smere. Je toho toľko, Branečko, čo by som tu mohol menovať. Nikdy si nikoho neodmietol, s Božou trpezlivosťou si nám radil a počúval naše výlevy.... Všetko si robil naplno do posledného dňa. Bolo mi ctou poznať Ťa, pôsobiť po Tvojom boku a učiť sa od Teba. Slzy mám v očiach a pýtam sa, prečo nás tak výnimočný človek musel opustiť. Ešte toľko si toho pre farbiara chcel urobiť. Ukázal si nám, ako sa to robí, a teraz je na nás, aby sme Tvoje poslanstvo niesli ďalej.

Branečko, už teraz nám veľmi chýbaš. Verím, že sa ale konečne môžeš porozprávať s F. Konrádom, Cuľom Michelčíkom či L. Varvažovským.

Mal si niekoľko právd, ktorými si nás usmerňoval – ako napríklad: „Chlapi, história si pamätá iba víťazov.“ A Ty si ním pre nás vždy bol, ako vodič, rozhodca, chovateľ, ale najmä ako úžasný človek s veľkým srdcom.

Odpočívaj v pokoji, kamarát!

Ján MARUŠČÁK

FOTO rodina PORUBČANSKÁ

LÚTORIADKY

Zomrel Vladimír Lach

V pondelok, 11. februára 2019, zomrel v Žiline dlhoročný rozhlasový redaktor Vladimír Lach, ktorý celý profesionálny život spravodajsky pokrýval dianie v našom regióne. Tento rodák z Levoče začal pre Slovenský rozhlas pracovať v roku 1983 a na svojom konte má stovky rôznorodých publicistických príspevkov a relácií. Intenzívne tiež spolupracoval s rozhlasovým štúdiom v Banskej Bystrici.

Veľmi dlho by sme mohli hovoriť o Lachových zásluhách v súvislosti s propagáciou spoločenského, kultúrneho, duchovného, športového a iného života v Terchovej, respektíve Jánošíkovom kraji, kde mal niekoľko dobrých kamarátov. Napríklad Jánošíkove aj Cyrilometodské dni roky rokuje otvárali Vladove rozhovory s ich organizátormi, ktoré vďaka svojmu vplyvu a renomé vedel presadiť medzi hlavné správy dňa nášho verejnoprávneho rozhlasu. Poznali sme ho nielen ako skutočného redaktora profesionála, dobrého rozprávača, rozhladeného a vtipného človeka, ale i veľkého improvizátora. Okrem iného disponoval jedinečnou schopnosťou zhodnotiť podujatie ešte pred jeho začiatkom... Donútili ho k tomu však také okolnosti, ale nikdy pri svojom „bilancovaní“ netrafil vedľa. Počas jubilejného 50. ročníka Jánošíkových dní mu bolo 26. júla 2012 v Kultúrnom dome Andreja Hlinku v Terchovej udelené ocenenie za mimoriadny prínos k propagácii tohto veľkého medzinárodného folklórneho festivalu.

Posledná rozlúčka s Vladimírom Lachom, ktorý nás opustil vo veku sedemdesiat rokov, sa konala 15. februára 2019 v rímskokatolíckom kostole na žilinskom sídlisku Vlčince.

Česť jeho pamiatke!

Peter CABADAJ

Nebeská muzika vo filharmónii aj na koncerte s Hammelom

Jar 2019 sa pre známu kapelu z Terchovej nesie v znamení nevšedných koncertov s významnými interpretmi rôznych žánrov. V marci sa uskutočnil cyklus koncertov spolu so Slovenskými komorným orchestrom v Redute Slovenskej filharmónie v Bratislave. Popri tom stihla Nebeská muzika hosťovať na koncertnej šnúre Čechomor – Arzén tour 2019. Pred Veľkou nocou si kapela odskočila na spoločný koncert s Pavlom Hammelom a tanečnou skupinou Kamaráti.

Nebeská muzika, Kamaráti a Pavol Hammel

Nebeská muzika je najvšestrannejšou terchovskou kapelou súčasnosti. Okrem toho, že si postupne vychováva budúcich kolegov a svojich nástupcov v SZUŠ Akadémia muzika, stále sa intenzívne venuje koncertnej činnosti. Aktuálne si kapelu na spoluprácu prizvala dramaturgia Slovenskej filharmónie.

Vtipná muzikantská konfrontácia

Profesionálny hudobný stánok organizuje koncertný cyklus Hudobná akadémia, venovaný rôznym témam podávaným neformálnym spôsobom pre deti a mládež. V piatok, 8. marca 2019, sa konali dva koncerty pod názvom Klasická hudba a folklór. Na jednom pódii sa tak spolu ocitli Nebeská muzika z Terchovej a Slovenský komorný orchester B. Warchala pod vedením Ewalda Danela. Obe zoskupenia predviedli poslucháčom zhody a rozdiely svojich domovských hudobných svetov. Priateľský umelecký duel slovom pútavo sprevádzal známy herec a moderátor Martin Vanek. Na druhý deň, v sobotu 9. marca

2019, bol uvedený program reprízovaný v rámci cyklu Rodinné koncerty. Celkovo sa tak na koncertoch vystriedalo vyše 2 100 divákov a reportáž z nich odvysielala aj televízia.

Slovenský komorný orchester predviedol diela klasickej hudby inšpirované ľudovou kultúrou: Ilja Zeljenka: Musica Slovaca; Witold Lutoslawski: Päť ľudových melódií; Wojciech Kilar: Orawa; Béla Bartók: Rumunské tance; Eugen Suchoň: Keď sa vlci zišli. Nebeská muzika, naopak, interpretovala autentickú terchovskú muziku zapísanú v UNESCO, ale tiež vlastné autorské diela vychádzajúce z ľudovej hudby v štýle world music. Kapela popri sláčikovej zostave s malou basou predstavila v bratislavskej Redute aj ďalšie ľudové nástroje ako koncovka, píšťalka, heligónka zvonce, z nových perkusie či gitaru. Vtipná muzikantská konfrontácia spočívala v predvedení rovnakých diel oboma ansámblami im vlastným štýlom. Odznela tak známa zvučka Eurovízie (M. A. Charpentier: Te deum) a jej sfolklorizovaná

verzia, ale i ľudová pieseň Kopala studienku a z nej vychádzajúca Hymna SR. Veľkú divácku odozvu si vyslúžil spoločný záver, keď orchester a Terchovci vedno zahrli a zaspievali pieseň Vojenčina (Hej, keď sa Janík na vojnu bral) – v hudobnej úprave kapelníka Vladimíra Moravčíka.

Koncert s legendou

Nemenej divácky atraktívny koncert absolvovala Nebeská muzika aj s legendou slovenskej populárnej hudby Pavlom Hammelom. Ich hosťami bola tanečná skupina Kamaráti a klavirista Peter Preložník. Podujatie sa konalo v sobotu, 13. apríla 2019, v Betliari pri príležitosti uvedenia knihy Rudolfa Pažitku Bigbít pod zámkom. Slávny pesničkár a držiteľ Krištáľového krídla má s Terchovou dlhoročné väzby. V minulosti si zahrál s kapelou bratov Muchovcov a po dlhšej odmlke už tretí rok príležitostne vystupuje s Nebeskou muzikou. Vzhľadom na ich kvality a nástrojové obsadenie však nezostali iba pri osvedčených hitoch ako Medulienka, Učiteľka tanca alebo ZRPŠ, ale spoločnou interpretáciou si zaspomínali aj na Mariána Vargu jeho piesňami ako Zvoňte zvonky, Slnečnice, Lalia poľná... Hammel hral s Vargom v kapele Prúdy a Nebeská muzika tiež absolvovala s Mariánom jeden spoločný koncert roku 2006 v Rožňave. Čerešničkou koncertu bol spevácky duet Pravá láska Pavla Hammela s Ivankou Moravčíkovou.

Nebeská muzika sa objavila tiež na koncertnej šnúre Čechomor – Arzén tour 2019. Prvý zo série koncertov týchto kapiel sa konal v piatok, 1. marca 2019, v Športovej hale na Pasienkoch (Hant aréna) v Bratislave, druhý v Kultúrnom dome A. Hlinku v Ružomberku (8. marca), ďalší v žilinskom Dome odborov (9. marca). Lístky na posledné dva menované koncerty boli už vopred bežnedejne vypredané. Arzén si v rámci svojho výstupu na niektoré piesne neprizval Nebeskú muziku náhodou. Terchovsko-žilinská formácia je na scéne už 35 rokov. Kapelník a autor piesní Pavol Cabadaj sa necháva inšpirovať aj domácim folklórom, a tak už v roku 2000 vzišiel zo spolupráce s Nebeskou muzikou album "Ešte raz...".

Vladimír MORAVČÍK
FOTO Nebeská muzika

Terchovskí konzervatoristi sa vo svete nestratia

Po generačnej odmlke sa mladí ľudia z Terchovej opäť rozhodli pre profesionálnu dráhu v hudobnom umení. Minulý rok sa našlo dokonca päť záujemcov o túto síce náročnú, ale krásnu profesiu. Zaujímavosťou je, že traja z nich sú absolventi novovzniknutej terchovskej SZUŠ Akadémie muzika.

Terchová je známa značka v oblasti ľudovej kultúry – a zvlášť sláčikovej muziky. Stále viac sa však do povedomia dostáva aj v oblasti artificiálnej hudby. Pravidelne v našej obci vystupujú profesionálne orchestre a zbory, napríklad v rámci Cyrilometodských dní. V súčasnosti máme aj nové nádejné železka v ohni v podobe študentov konzervatórií. Veď ktorá obec či menšie mesto by vedelo postaviť sláčikové kvinteto zo študentov jedného ročníka? Vladimír Moravčík ml. študuje v Bratislave hru na husle, Terézia Rusiňáková hru na violončelo. V našom krajskom meste študujú Martin Repán hru na husle, Michal Tlacháč hru na violu a Anton Williger (zo Stráže) hru na kontrabas. Hoci sú tento rok iba prváci, už sa aktívne venujú koncertnej činnosti doma a dokonca aj v zahraničí. A to je skvelé, pretože netravia čas iba zatvorení pri cvičení v triedach, ale hraním rozdávať radosť poslucháčom, motivujú seba, naberajú skúsenosti a robia tak svet krajším.

Účinkovali na Kysuciach aj v Taliansku

Pod taktovkou šéfa Opery Štátneho divadla Košice Karola Kevického uviedli naši mladí hudobníci spolu s Kysuckým komorným orchestrom (KKO) 13. januára 2019 v Čadci diela Chačaturjana, Bernsteina, Šostakoviča a iných. Sólovo sa predviedol Vladimír Moravčík ml., ktorý interpretoval virtuóznu skladbu od F. Kreislera Variácie na Corelliho tému v transkripcii pre sláčikový orchester od V. Moravčíka st.. Mladý huslista ďalej účinkoval na verejnom koncerte v Bratislave 7. marca 2019, na základe

ktorého postúpil na huslovú súťaž slovenských konzervatórií v Košiciach. Michal Tlacháč bol ako jediný prvák sláčikového oddelenia v Žiline vybraný na verejný koncert konaný 13. novembra 2018, kde zahral Prelúdium zo Suity č. 1. od J. S. Bacha. Vladimír, Michal, Terézia a Anton sa spoločne s KKO zúčastnili pôstneho koncertného turné. To malo dve časti – slovenskú počas marca a taliansku v polovici apríla. Na Slovensku sa v Čadci, Rosine a Čiernom konali chrámové koncerty so speváckym zborom Sursum Corda. Na nich premiérovali dielo súčasného skladateľa a dirigenta Tomáša Vrškoveho Pôstna suita pre tenor sólo, miešaný zbor a sláčikový orchester. Druhú časť zázjazdu absolvovali v talianskych mestách Tivoli, Anagni, Pietramelara, Cesenatico a inde. Základom repertoáru bolo jedno z najlepších diel skladateľa G. Pergolesiho Stabat mater pre sláčikový orchester a dva sólové ženské hlasy.

Majú rozbehnuté aj vlastné projekty

Naši konzervatoristi sa obklopili hudbou nielen vďaka umeleckému štúdiu, ale tiež voľnočasovým aktivitám. Každý z nich má rozbehnutý svoj projekt a zároveň sa stretávajú aj spoločne. Vladimír, Michal a Anton majú multižánrové sláčikové trio Zbojband pod vedením učiteľa Vladimíra Moravčíka st., Terézia má svoju kapelu Hastrle pod vedením učiteľa Andreja Dostála. Obe kapely pracujú pri SZUŠ Akadémia muzika. Martin Repán sa angažuje v rodinnej kapele Repánovská muzika. Spoločne si našich študentov môžete vypočuť na nedeľných detských svätých omšiach, lebo príležitostne hrajú aj v gospelovej kapele pri Kostole sv. Cyrila a Metoda v Terchovej. Tiež ste ich už mohli počuť v Terchovej aj v rámci klavírneho kvinteta, kde zvuk sláčikov dopĺňa klavír ich rovesníčky Alexandry Ondrušovej.

Mladí terchovskí umelci sú len na začiatku svojej hudobníckej dráhy, takže je silná nádej, že budeme o nich ešte veľa počuť. V tomto snažení im prajeme dostatok trpezlivosti a čo najviac úspechov.

-vm-

Terchovskí konzervatoristi (zľava): Anton Williger, Terézia Rusiňáková, Michal Tlacháč, Vladimír Moravčík ml., FOTO V. MORAVČÍK st.

Nebeská muzika a Slovenský komorný orchester
FOTO JOZEF JURÍK

Grassroots futbalu 2018 pre Róberta Boženíka

V minulom roku získal náš rodák v drese MŠK Žilina dorastenecký titul, triumfoval v Česko-slovenskom pohári U 19, vybojoval si s tímom miestenku do mládežníckej Ligy majstrov, v seniorskom mužstve šošonov zaznamenal raketový štart, keď ako debutant vo Fortuna lige nastrieľal v jej jesennej časti rovnú desiatku gólov. To všetko boli dôvody na to, aby si Róbert Boženík prevzal ocenenie pre najlepšieho hráča Slovenska v kategórii starší dorast U 19. Stalo sa tak počas galavečera Grassroots futbalu 2018, ktorý sa konal 24. februára 2019 v Senci pod záštitou Slovenského futbalového zväzu. Cenu mu odovzdával Oto Brunegraf, asistent reprezentačného trénera Pavla Hapala. Po udelení ceny Róbert Boženík v rozhovore pre médiá okrem iného povedal: „Zažívam krásne pocity. Je to zadosťučinenie a odmena za žiacky a mládežnícky vek, ktorý som obetoval futbalu. Cenu vnímam ako úspech celého mužstva. Rád by som sa o túto trofej podelil s každým hráčom nášho mužstva. Doprial by som spoluhráčom zažiť tieto pocity, pretože vďaka nim som sa dostal na pódium a mohol si prevziať túto cenu.“

Spomenuté ocenenie však nebolo jediným, ktoré sa devätnásťročnému talentu spod Rozsutca ušlo za výkony v prelomovom roku jeho kariéry. V ankete Futbalista roka sa v kategórii do 21 rokov – Cena Petra Dubovského – umiestnil na delenom treťom mieste spolu s Dominikom Greifom (Slovan Bratislava) a Andrejom Fábrym (FC Nitra), za víťazom Dávidom Hanckom (AC Fiorentina) a Samuelom Mrázom (FC Empoli). Na vyhlásení ankety Športovec mesta Žilina sa „Božo“ taktiež umiestnil na bronzovom stupienku, navyše jeho tím MŠK Žilina U 19 sa medzi športovými kolektívami stal víťazom spomínanej ankety. Róbertovi k dosiahnutým oceneniam srdečne gratulujeme.

Marián ZAJAC
FOTOARCHÍV Róbert BOŽENÍK

Jubilejný 60. ročník Jánošíkovej valaštičky

Dňa 10. marca 2019 sa na Pasekách, v lyžiarskom stredisku Vrátna Free Time Zone, uskutočnili tradičné verejné preteky detí v lyžovaní a snowboardovaní. Išlo o jubilejný 60. ročník, čo je úctyhodný míľnik lyžiarskej histórie kraja pod Rozsutcom. Ako hodnotí tohtoročný diel populárneho podujatia jeden z organizátorov Michal Weiner?

„Na tomto ročníku sa zúčastnilo 142 pretekárov, čo bolo vzhľadom na panujúce počasie a kolíziu termínov s inými pretekmi veľmi pekné číslo. V kategórii „šuserík“ do 6 rokov (rovný prejazd medzi dvoma brámkami) súťažilo 29 pretekárov, v kategórii „šuser“ do 6 rokov (jazda v brámkach) 22 pretekárov, 7-8 roční 44 pretekárov, 9-10 roční 34 pretekárov, 11-12 roční 17 pretekárov. Prišiel aj jeden snowboardista, ktorý svoju kategóriu, samozrejme, vyhral...“

Celkovým víťazom podujatia sa stala Zuzana Belinská časom 23,34 sekundy; tak jej na putovnej Jánošíkovej valaštičke pribudol medailón s menom a ročníkom. Zažili sme celkovo super deň, ktorý bol venovaný najmä pamiatke dvoch, žiaľ, už nežijúcich osobností. Konkrétne išlo o Eugena Johnnyho Weinera a Alojza Matuška – zakladateľov týchto pretekov.

Za RAW (Riecky & Weiner) ako organizátorov sa chcem poďakovať za podporu stredisku Vrátna Free Time Zone a množstvu dobrovoľníkov, ktorí nám s radosťou pomáhajú vytvoriť krásne podujatie pre deti. Tento rok komentoval preteky Juraj Šoko Tabaček, na svahu bolo vidieť maskotov Matka a Kubka, maľovali sme deťom tváre, uskutočnilo sa testovanie lyží z produkcie firmy Rossignol... Napriek kropiacemu počasiu sme zažili jeden z najlepších ročníkov.“

-zaj-
FOTOARCHÍV RAW

NIEČO NAOZAJ UŽITOČNÉ PRE VAŠE NAJLEPŠIE BÝVANIE

Vlastné bývanie v istej fáze svojho života rieši úplne každý. Niektorí aj viackrát za život. Každý z nás má určitú predstavu o tom, ako by to jeho bývanie malo vyzerať. Táto predstava je kombináciou snov, skúseností, vedomostí a, samozrejme, aj finančných možností.

Niektorí si vystačia s fantáziou, iní si vezmú na pomoc internet, ďalší špecializované časopisy (napríklad náš klientsky časopis DOMa – aj na www.doma.sk). Rozhodujúce slovo pri výbere prvého vlastného, nového alebo vynoveného bývania však často nemá vkus ani názor architekta či dizajnéra. Mnohokrát totiž smelosť stavebných plánov alebo interiérových úprav limitujú naše finančné možnosti. Túto skutočnosť si uvedomili odborníci na financovanie bývania z **Prvej stavebnej sporiteľne**, ktorí neustále vyvíjajú a prispôbujú finančný produkt požiadavkám a potrebám svojich klientov. Aj preto si dnes, po najnovších zmenách, spomedzi úverov zo stavebného sporenia od PSS vyberie takmer každý. A je jedno, či chce stavať nový rodinný dom, kupovať byt, prestavovať svoje súčasné bývanie, kupovať stavebný pozemok alebo si zabezpečiť energeticky úsporné bývanie.

PONUKA ÚPLNE PRE KAŽDÉHO:

- **priaznivá mesačná splátka** – vďaka priaznivej úrokovej sadzbe, ktorá je teraz ešte výhodnejšia ako v nedávnej minulosti, a až 30-ročnej dobe splatnosti, si medziúver na financovanie bývania môžu dovoliť aj ľudia s nižším príjmom
- **široký účel využitia** – na kúpu nového, výstavbu, rekonštrukciu i obnovu svojho súčasného bývania, prípadne na dofinancovanie hypotekárneho úveru
- **potrebujete viac?** – na jednu nehnuteľnosť do 170 000 €, pre manželov alebo partnerov až do 340 000 €
- **rýchla dostupnosť** – až 90 % poskyt-

NEZABUDNITE NA POISTENIE

Obchodní zástupcovia PSS vám na požiadanie sprostredkujú aj:

- poistenie úveru
- poistenie domu či bytu
- poistenie domácnosti
- kapitálové životné poistenie
- pohrebné poistenie

AJ NA VYBAVENIE DOMÁCNOSTI

Na finančne menej náročné úpravy je vhodný úver na vybavenie domácnosti, vďaka ktorému doladíte svoje bývanie do dokonalosti alebo aspoň vymeníte už opotrebované spotrebiče a nábytok za nové.

nutých prostriedkov máte k dispozícii krátko po podpise úverovej zmluvy, zvyšok po zdokladovaní použitia úverových prostriedkov

- **komplexnosť služieb** – obchodní zástupcovia PSS v rámci jediného stretnutia dokážu skombinovať aj viac druhov úverov, s i bez zabezpečenia nehnuteľnosťou, či úver na vybavenie domácnosti, a sprostredkujú aj rôzne typy poistenia

- **pre každého** – úver zo stavebného sporenia poskytneme aj starším ľuďom poberaúcim starobný dôchodok až do veku 68 rokov

VYUŽITE VÝHODNÚ PONUKU

Úvery zo stavebného sporenia sú teraz naozaj výhodné. Špecialisti na financovanie bývania upravili ich úrokové sadzby smerom nadol tak, aby tieto úvery boli dostupné nielen pre bonitných klientov ale úplne pre každého. V PSS sú najobľúbenejšie medziúvery, ktoré až do 50 000 eur nie je potrebné zabezpečiť nehnuteľnosťou. Pri dlhej dobre splatnosti majú naozaj priaznivé splátky, ktoré si môžu dovoliť aj ľudia s nižšími príjmami. Takéto úvery sa najčastejšie využívajú na obnovu a rekonštrukciu bývania. Vyššie úvery je už potrebné založiť nehnuteľnosťou. Ich úroková sadzba je však ešte nižšia ako v predchádzajúcom prípade.

BUĎTE ZVEDAVÍ

Viac informácií nájdete na www.pss.sk.
Alebo zatelefonujte na číslo **02/58 55 58 55**
a dohodnite si stretnutie s obchodným zástupcom, ktorý za vami príde kedykoľvek a kamkoľvek.

Zo života školy

Slávik Slovenska 2019

Dňa 1. apríla 2019 sa konalo v Terchovskej galérii umenia školské kolo spevackej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne Slávik Slovenska 2019.

Na súťaži sa zúčastnilo **viac ako 60 žiakov 1. – 9. ročníka ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová**. Porota, ktorá pracovala v zložení Mgr. Renáta Opalková, Mgr. Katarína Peknušová a Mgr. Danko Rybárová, v jednotlivých kategóriách ocenila nasledovných žiakov:

I. kategória

- 1. miesto: Adam Meško (III.B)
- 2. miesto: Kristián Kasák (III.B)
- 3. miesto: Petra Frniaková (III.B)
- čestné uznanie:** Dominika Dikošová (I.A), Alžbeta Dostálová (III.A), Andrej Tichý (II.C), Petra Brežná (III.C)

II. kategória

- 1. miesto: Lukáš Repáň (IV.C)
- 2. miesto: Kristína Repáňová (V.C)
- 3. miesto: Viktória Papánková (V.A)
- čestné uznanie:** Linda Romančíková (V.A)

III. kategória

- 1. miesto: Tatiana Repáňová (VIII.B)
- 2. miesto: Katarína Kuricová (IX.C)
- 3. miesto: Simona Ondrušová (VIII.A)
- čestné uznanie:** Kristína Romančíková (VII.C)

Do okresného kola spevackej súťaže Slávik Slovenska 2019 postupujú víťazi jednotlivých kategórií.

Školské kolo Hviezdoslavovho Kubína 2018/2019 (20.2.2019)

I. kategória poézia

- 1.miesto – Adam Meško III.B
- 2.miesto – Matúš Patrňciak III.B
- 3.miesto – Mária Magdaléna Vrábliková II.B
- Linda Chrapčíaková IV.C
- čestné uznanie – Veronika Kvočková IV.C

I. kategória próza

- 1. miesto – neudelené
- 2. miesto – Ema Rogoňová II.A
- 3. miesto – Ana Bobáňová III.A
- čestné uznanie – Lenka Balátová IV.C

II. kategória poézia

- 1. miesto – Michal Mažgút VI.A
- 2. miesto – Ema Mažgútová V.A
- 3. miesto – Vanessa Jánošíková V.A

II. kategória próza

- 1. miesto – Mária Tichá V.C
- 2. miesto – Alexandra Cingelová V.A
- 3. miesto – Kristína Repáňová V.C
- čestné uznanie – Linda Romančíková V.B

III. kategória poézia

- 1. miesto – Sarah Chabrečková IX.A
- 2. miesto – Mária Cingelová IX.A
- 3. miesto – Jaroslav Ondruš IX.A

III. kategória próza

- 1. miesto – Monika Jančová IX.B
- 2. miesto – Alexandra Púčková IX.B
- 3. miesto – Svetlana Kazatelová VII.C

Malí herci zo škôlky

Florbalový turnaj mladších žiačok vo florbale

Projektový deň – Deň vody v I.A

Rozprávková noc v škole

Naše žiačky sú majsterky okresu vo florbale

Husársky kúsok sa podaril starším žiačkam našej základnej školy, keď na majstrovstvách okresu vo florbale, ktoré sa konali v športovej hale na ZŠ Vendelína Javorku v Žiline, obsadili prvé miesto. Šikovné zverienkyne pani učiteľky Boháčovej si tak vybojovali postup na majstrovstvá kraja, ktoré sa uskutočnia 14. mája 2019 v Trstenej.

Dievčatám gratulujeme a naďalej im držíme palce!

-zaj-

Škôlkari v knižnici

Marec mesiac knihy

V posledné marcové dni si tento sviatok kníh pripomenuli aj naši najmladší obyvatelia Terchovej. Spolu so svojimi pedagógmi našu knižnicu navštívili deti materskej školy i žiaci 1.- 4. ročníka základnej školy v ústredí. Deti sa oboznámili s novými knihami v knižnici, s podmienkami ako sa môžu stať členmi knižnice. Predškôláci zarecitovali báseň o knižnici a podelili sa svoje poznatky zo sveta rozprávok.

-ac-

FOTOARCHÍV ŽŠ S MŠ A. F. KOLLÁRA

OTVÁRACIE HODINY

PONDELOK: na objednávky
UTOROK: od 9:00 do 17:00
STREDA: od 9:00 do 17:00
ŠTVRTOK: od 9:00 do 17:00
PIATOK: od 9:00 do 17:00
SOBOTA: na objednávky
NEDELA: zatvorené

OBEDŇAJŠIA PRESTÁVKA: od 12:00 do 12:30
ZODPOVEDNÁ VEDÚCA: Katarína Králiková

SÍDLO: Pod Brehom 1412/23, Terchová 013 06
PREVÁDZKA: Májová 447 Terchová 013 06
MOB.: 0902 092 480
(ŽILTA BUDOVA - BÝVALÁ OBŤ, PÁŠIAR-STVO)

PENZION
Zbojník

**CHCETE
SI TO SKÚSIŤ?**

**DETI aj
DOSPELÍ**

NAVŠTÍVTE NÁS, STE U NÁS VÍTANÍ

tel.: 0907 695 748

MINI ZOO

VYŠNÉ KAMENCE

**ŠKOLA
JAZDENIA**

OKRUHY

**VYCHÁDZKY
DO PRÍRODY**

www.koneterchova.sk

tel. Peťa: 0940 890 387

Predplatné Novín TERCHOVÁ

email: mks@terchova.sk tel.: 0911 924 189

INZERÁT:

Prenájom 2-izbový mezonetový byt v rodinnom dome v centre obce Terchová o rozlohe 56 m² za sumu 350 € + 30 € energia. Od 1. mája je voľný. Možnosť parkovania vo dvore.

Tel. 0903 211 113

MS VO VARENÍ A JEDENÍ
BRYNDZOVÝCH HALUŠIEK

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR
OZ Rozsutec

**HALUŠKY
TERCHOVÁ
25.5.2019**

SPOLU-ORGANIZÁTOR
Fatra

AMFITEÁTER NAD BÔRAMI
ZAČÍNAME O 10.00 HOD.

SÚŤAŽE POČAS DŇA:

SÚŤAŽ 4-ČLENNÝCH DRUŽSTIEV VO VARENÍ A JEDENÍ 3 KG HALUŠIEK
JEDENIE 1KG BRYNDZOVÝCH HALUŠIEK, PITIE 1L ŽINČICE, JEDENIE 1M SYROVEJ NITE

**ČECHOMOR
SIMA MARTAUSOVÁ
ARZÉN ŤAŽKÁ MUZIKA**

HELIGONKÁRI JARKY JELÍNKOVEJ
MARTIN REPÁN

MODERUJE SILVIA PEKÁROVÁ

A INÍ HOSTIA

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!
PODĽAHNUTIE SA KONÁ
ZA KAŽDEHO POČASIA

VSTUPNÉ 8,- €
DETI DO 120 CM ZDARMA, ZTPS ZDARMA, ZTP 50 % ZĽAVA
V CENE VSTUPNÉHO: 50% ZĽAVA NA HALUŠKY

www.haluskyterchova.sk

MEDIÁLNI PARTNERI

HLAVNÍ PARTNERI

PARTNERI

JUBILEJNÝ 30. ROČNÍK

**CYRILOMETODSKÉ
DNI**

TERCHOVÁ 2. - 5. JÚL 2019